Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.00
Metams

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

Prašome visų "Laisvės" skaitytojų gaut nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui.

No. 6 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telefonas: Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Sausio (January) 8, 1941 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXI. Dienraščio XXIII.

KRISLAI

Techniška Klaida Knygoje.
Žadeikis "Badauja."
Drąsi Mergiščia.
Menas ir Biznis.
Argi ne Tiesa?
Rašo **A. Bimba.**

Mano paruoštoje knygoje **"Naujoji Lietuva Faktų ir Dokumentų Šviesoje"** ant 27 puslapio įsiskverbus nemaloni techniška klaida. Ten pasakyta, kad Sovietų Sąjungos Aukščiausią Taryba priėmė Lietuvą liepos 3 dieną, gi turi **būti rugpjūčio** 3 d.

Kurie įsigysite knygą, atsiverskite 27 puslp., išbraukite liepos ir įsirašykite **rugpjūčio.**

Beje, kai dabar laisvos Lietuvos priešai taip karščiuojasi ir plūstasi, šie faktai ir dokumentai apie Lietuvą turėtų pasiekti kiekvieną lietuvį. Lai kiekvienas mūsų spaudos skaitytojas ją įsigija ir pasidarbuoja jos paskleidimui tarpe kitų brolių lietuvių.

Man atrodo, kad alkaniausias Amerikoje smetonininkas yra ponas Žadeikis. Gal jis iš tiesų ir badauja. Kiekvieną savaitę, kaip kariamas, jis spaudoje prašo aukų.

Žadeikiui nebeužtenka smulkių aukų. Paskutiniame savo atsišaukime jis jau reikalauja, kad kiekvienas lietuvis aukotų smetonininkams po visos dienos uždarbį!

Alabamos valstijos miestę Birmingham darbuojasi jauna mergiščia vardu Mary Southard. Ji ten įsisteigė ir užlaiko gražią pažangių knygų krautuvę. Nepaiso ji reakcionierių grumojimo.

Iš tiesų reikia drąsos tokią krautuvę įsisteigti ir išlaikyti Alabamoje. Garbė tai drąsiai mergiščiai!

"Komunistų Manifeste" Marksas ir Engelsas nurodo, kaip mūsų kapitalistinėje gadynėje viskas paversta prekėmis. Ir mokslininkai ir mokslas, ir menininkai ir menas—viskas rinkoje ant pardavimo ir pirkimo.

Puikiausį šios tiesos pavyzdį mums suteikia ponas Hearstas. Kai jam biznis gerai ėjo, jis visur landžiojo ir pirkinėjo geriausius meno kūrinius visam pasaulyje. Sakoma, jog tie kūriniai dabar verti 50 milionų dolerių!

Dabar Hearstas tuos meno kūrinius yra išstatęs New Yorke pardavimui. O vėl juos supirkinės kiti turtuoliai ir laikys tuos kūrinius uždarytus savo palociuose.

Ir taip puikiausi meniniai kūriniai vaikščioja iš rankų į rankas kaipo paprasta biznišką prekė. Juos gali matyti bei jais žavėtis tik tie, kurių kišeniai pilni. Darbo visuomenei nė pauostyti netenka.

Aną dieną šioj vietoj sakiau, kad menševikai bus pirmutiniai pateisinti Smetonos rėmimą, kai jis čia atvažiuos. Mano pranašystė išsipildė greičiau, negu aš tikėjausi.

"Naujienų" redaktorius Grigaitis jau pradėjo ruošti dirvą pabučiavimui Smetonai į barzdą. Sausio 4 d. tas penktakojis (atsiprašau už pavadinimą—Grigaitis mus taip vadina) jau sako:

"Kad jisai (Smetona) būtų 'apsivogęs,' niekas iki šiol neįrodė. O kad Hitleris esąs Smetonos 'globėjas', tai tuščias plepalas"...

Vadinasi, Grigaičiui Smetona jau košernas.

O iš kur atsirado tie Smetonos turtai užsieniuose, jeigu ne iš apiplėšimo Lietuvos?

O kaip su tais 12,000 dolerių, kuriuos Smetona pasigrobė iš Lietuvos banko prieš pat pasprunkant į Vokietiją?

O kodėl Smetona spruko pas Hitlerį, jeigu Hitleris nėra jo globėjas?

IŠGELBĖJĘS ŽMONĄ IR 4 VAIKUS, TĖVAS PATS SUDEGĖ

Chicago, Ill. — Harvey Sutton'as iš degančio namo Fairview per. langą iškėlė savo žmoną ir keturis vaikus ir tuomi išgelbėjo jų gyvybę. Pagaliau ugnis apėmė tą langą, o vidun liko dar vienas vaikutis Charles, 8 metų amžiaus. Tad tėvas mėgino išstumti jį laukan per mažytį, dar neliepsnojusį langelį, bet nepavyko; taip ir sudegė tėvas su šiuom kūdikiu.

Tėvas buvo pašalpinis WPA darbininkas, 32 metų amžiaus. Jis su šeima gyveno mediniame name vieno aukšto.

Vokiečių Tankai Atmetė Graikus Atgal, Suimta 222 Graikai

Belgrad, Jugoslavija. — Gauta žinių iš karo fronto, jog italai su vokiečių tankais priekyje smarkiai atmetė graikus atgal ties Malispatit kalnais, netoli Elbasano, už 24 mylių nuo Albanijos sostinės Tiranos. Italai-vokiečiai užmušė 5 graikų oficierius ir 84 kareivius, o sužeidė tris graikų oficierius ir 150 kareivių. Be to, jie paėmė į nelaisvę du graikų oficierius ir 220 kareivių.

GRAIKAI ATĖMĖ IŠ ITALŲ DU KAIMUS

Graikų Pranešimas:

Athenai. — Graikai užėmė Lapana ir Ilan kaimus srityje Tepelinio ir Klisuros, Albanijoj. Pajūryj graikai pagrūmė italus toliau atgal linkon Valonos prieplaukos. Suėmė 200 italų į nelaisvę; nukirto žemyn vieną bombinį italų orlaivį.

Amerika ir Anglija Taipgi Turi Bakterijų Bombų

New York. — Buvęs laike šio karo Francijoje, daktaras C. F. Bove spėja, jog vokiečiai, galų gale, pradės vartot nuodingų dujų bombas ir apkrečiamųjų ligų bombas prieš anglus. Sako:

"Aš pats esu matęs bakterijų, ligų perų bombas. Šiltinių, tifo, dysenterijos ir choleros perai tose bombose yra laikinai apmigdyti, bet šie perai atbunda ir pradeda veikti saulės šviesoje po keturių ar penkių valandų.

"Kiekviena šalis turi bakterijų bombų. Amerika turi jų ir Anglija turi ju. Nėra mums reikalo patiems save apgaudinėti, būk jos neturi ligų perų bombų."

Ankara, Turkija. — Turkų spauda skelbia, kad jų santikiai su Sovietais "širdingi."

Anglai Pasiekę Tobruką; Paėmę 75,000 Italų į Nelaisvę

Anglai Praneša:

London, saus. 7.—Anglų australiečių kariuomenė jau pasiekė Tobruką, svarbų Italijos prieplaukos miestą Libijoj, apie 70 mylių nuo Egipto sienos. Tobrukas labai aptvirtintas.

Anglų orlaiviai pragaištingai bombardavo Tobruką ir nušovė žemyn 11 italų orlaivių, o savo neprarado nei vieno.

Bardioj anglai-australiečiai paėmė į nelaisvę 30 tūkstančių italų karių su jų generolais ir kitais oficieriais. Italai gi ten užmušė bei sužeidė tik apie 400 anglų karių.

Viso iki šiol anglai Egipte ir Libijoj užmušė 19 tūkstančių italų, o į nelaisvę paėmė 75 tūkstančius.

Bardioj anglai pagrobė 100 italų kanuolių, 500 karinių trokų, 50 tankų ir daugybę kitų karo reikmenų.

Italų fortai ten turėjo cemento sienas penkių pėdų storio, daugiausia buvo įrengti po žeme ir gerai ginkluoti kanuolėmis.

ŽYMUS GYDYTOJAS RAGINA ĮRENGT POŽEMYJ LIGONINES NEW YORKUI, APSAUGAI NUO PRIEŠO BOMBŲ

New York. — Gotham Ligoninės daktaras Chas. F. Bove bijo, kad Vokietija gali "po kokio mėnesio" paskelbti Amerikai karą ir vokiečių orlaiviai bombarduot New Yorką. Dr. Bove, buvęs vyriausias chirurgas Amerikonų Ligoninės Paryžiuje, todėl, ragina tuojau pradėt budavot požeminius ligonbučius už New Yorko miesto ribų. Sako, jog tie ligonbučiai turėtų būt 35 iki 40 pėdų gilumoje, idant priešų oro bombos negalėtų pasiekt jų.

Dr. Bove yra padaręs Paryžiuje operacijas aštuoniolikai šimtų francūzų, sužeistų per šį karą su vokiečiais.

Jis nurodo, jog vokiečiai buvo iš anksto įrengę kalnuose Juodojo Miško požemines ligonines saviem sužeistiem, ir daugelį saviškių sužeistų jie orlaiviais iš francūzų fronto pergabeno į tas ligonines.

Dr. Bove pataria jau dabar suplanuot, kokiais keliais ir į kokias naujas gyvenimo vietas turėtų išskraustyti tie newyorkiečiai-brooklyniečiai, kurie nereikalingi miesto gynimui bei būtiniems darbams. Kiekvienas toks gyventojas, girdi, turėtų visa tai žinoti. Dr. Bove ragina valdžią neatidėliojant statyti saugias požemines slėptuves ir paskirt, kur kiekvienas žmogus Didžiajame New Yorke turėtų bėgt, išgirdęs ženklą, kad atskrenda vokiečių bombininkai.

Jis sako, jog Francijos armijai labai pakenkė pabėgėliai, kurie betvarkiai bėgdami, patys nežinodami kur, užgrūdo kelius reikalingus kariuomenei. Esą, moterys net kūdikius gimdė grioviuose palei tuos kelius.

Įnešė Sumanymą Atmest Johnsono Įstatą

Washington. — Kongreso karinių reikalų komisijos pirmininkas Andrius J. May saus. 6 d. įnešė sumanymą atšaukti Johnsono įstatymą. Šis įstatymas užgina duot daugiau paskolų tom šalim, kurios neatmoka Amerikai skolų iš pereito karo.—O Anglija yra daugiausiai skolinga Jungtinėms Valstijoms.

Kongresmanas May taipgi įteikė kongresui sumanymą paplatint verstino kareiviavimo įstatymą, ir imti į armiją ne tik vyrus nuo 21 iki 35 metų, amžiaus, kaip dabar, bet ir jaunuolius nuo 18 iki 21 metų.

ORAS.—Šį trečiadienį šilčiau.

Sovietai Nešaukė Savo Atstovų iš Balkanų

Maskva. — Sovietų vyriausybė užginčijo gandus paskleistus užsieniuose, būk Sovietai pašaukę pasitarimams į Maskvą savo atstovus iš Bulgarijos, Rumunijos, Jugoslavijos ir Vengrijos. Visi šie atstovai tebėra tuose kraštuose.

Sofija, Bulgarija. — Pranešama, kad Sovietai atsiuntę Aleksandrą Michailovičių, užsieninio komisariato narį, kaip savo atstovybės patarėją Sofijoj, Bulgarijoj; ir jis jau turėjęs pasikalbėjimų su bulgarų karalium Borisu ir užsieniniu ministeriu Popoffu.

Berlin. — Vokietija nedidins taksų 1941 m., sako vokiečių finansų ministeris: užteks tokių pat taksų kaip pernai.

UŽMUŠĖ BROLIO PAČIOS SESERĮ; PASKUI GIRDĖ JOS TĖVUS

Pittsburgh, Pa. — Girtas Charles Conn, eidamas su savo brolio pačios seseria Mary Tropeck'aite, užmušė ją buteliu į galvą ir įmetė jos kūną į angliakasyklos skylę arti Sturgeon. Mergaitė buvo 16 metų amžiaus.

Žmogžudis yra 29 metų amžiaus ir turi žmoną ir du vaiku. Areštuotas, jis prisipažino užmušęs Mary. Detektyvai tvirtina, kad jis ir iššagęs ją. Po viso to, jis nusinešė šnapso pas nužudytos mergaitės tėvus ir dar ilgai gėrė su jais.

Anglų Orlaiviai Skandino Italų Submarinus, Ardė Italų Fabrikus

London. — Anglijos oro ministerija raportavo štai ką apie savo lakūnų žygius, ypač prieš Italiją, nuo spalių mėnesio iki šiol:

Jie bombomis nuskandino arba pavojingai sužeidė "tam tikrą skaičių" Italijos submarinų. Bombarduodami Turiną, Milaną, Alessandrią ir kitus miestus šiaurinėje Italijoje, jie pataikė į automobilių ir orlaivių fabrikus ir susprogdino amunicijos sandėlį Alessandrioj. Anglų orlaiviai labai sėkmingai bombardavo italų prieplaukas Durazzo ir Valoną, Albanijoj.

Italai iškrausto savo automobilių ir orlaivių fabrikus iš Turino ir Milano, idant anglų lakūnai ten jų visai nesunaikintų.

Anglų lakūnai taip pat daugelį kartų sėkmingai bombardavo įvairias vokiečių prieplaukas ir fabrikus

Vokiečiai Ruošia Bulgarų, Jugoslavų, Vengrų Sąjungą

Ankara, Turkija.—Turkų laikraščiai rašo, kad "labai galimas daiktas, jog Vokietija ruošia sąjungą tarp Vengrijos, Jugoslavijos ir Bulgarijos" (prieš Turkiją bei Graikiją).

Bulgarijos Santikiai su Vokiečiais dar Slepiami

Berlin. — Daug čia kalbama apie "susitarimą" tarp Bulgarijos ir Vokietijos. Bet valdžia nesako, ar vedamos derybos su Bulgarija ar jau padaryta kokia sutartis.

liai italų karių, vadinami "baisieji," dar kovoja su anglais tuluose užkampiuose arti Bardios, kaip sako anglai.

Vichy, Francija, saus. 7.—Čionaitinė valdžia iškilmingai priėmė naują Amerikos ambasadorių admirolą Leahy.

Prezidentas Reikalauja Smarkiausiai Remti Angliją

Washington. — Prez. Roseveltas asmeniškai atsišaukė į naują kongreso sesiją visais galimais karo pabūklais remt "demokratijas" kovojančias su "diktatoriais." Tam reikėsią naujų taksų iš amerikiečių, bet, girdi, "visi turi pasiaukot". Prezidentas, tarp kitko, sakė:

"Tarkime demokratijoms: 'Mes siųsime jums vis daugiau ir daugiau laivų, orlaivių, tankų ir kanuolių.' Tai nebus karo veiksmas iš mūsų pusės. Kuomet diktatoriai bus pasiruošę karan prieš mus, jie nelauks, kol mes padarytume šiokį ar tokį karo žingsnį.

"Visi mes turime prisirengt pasiaukot nepaprastam reikalui, kuris toks rimtas, kaip ir pats karas. Pasiaukojimo dalis, tai kad amerikiečiai turės daugiau mokėt taksų. Niekas neturėtų mėgint, niekam neturėtų būt leista pralobt ar mėgint pralobt iš šios programos.

"Aš prašysiu kongresą paskirt kur kas daugiau lėšų, kad mes galėtume toliau vykdyti, kas jau pradėta—dirbti daugiau amunicijos ir daugelio kitų karo reikmenų ir perleist juos tom tautom, kurios dabar kariauja prieš užpuolikų kraštus. Jos nereikalauja iš mūsų žmonių. Ko joms reikia, tai bilionų dolerių vertės apsigynimo pabūklų.

"Jau arti tas laikas, kad jos negalės atmokėt mums gatavais pnigais. Aš nepatariu duot jom paskolą doleriais. Jos mums atmokės, neperilgame laikotarpyj po karo pabaigai, panašiomis medžiagomis ar įvairiais kitais reikmenimis, kuriuos jos gali pagaminti ir kurių mums reikia.

"Beveik visi jų pabūklai būtų naudingi mums patiems apsiginti, jeigu kada ateitų toks laikas.

"Ko mums tuojau reikia, tai greitai, smarkiai padidint ginklų gamybą. Pramonės ir darbo vadai jau palankiai atsiliepė į šį reikalą. Mes dar nepagaminame tiek orlaivių, kiek suplanuota; bet mes greičiau statome laivus negu buvo numatyta.

"Mūsų šalies politika užsieniniais klausimais rėmėsi ir remiasi tokiu dėsniu, kad turime žmoniškai gerbti visų tautų teises ir jų vertybę... Pagal įspūdingą išreiškimą žmonių valios, nepaisant partijų skirtumų, mes turime visuotinai ginkluot šią šalį; pilnai remt visas narsias tautas visur, kurios priešinasi užpuolikam ir tuo būdu sulaiko karą nuo mūsų Amerikos žemyno... Principai doros ir reikalai mūsų šalies saugumo niekad neleis sutikt su tokia taika, kurią padiktuotų užpuolikai."

Prez. Rooseveltas dėstė, kad negali būt taikos, kol užpuolikai bus visiškai sumušti ir kol bus užtikrinta visame pasaulyje laisvė religijos, žodžio ir kitos demokratinės teisės.

Grumoja Nesutinkantiems Remt Angliją

Kas priešinasi tokiai prezidento Roosevelto programai, tuos jis pavadino "neskaitlingais slekeriais ir trukšmadariais", ir patarė "visų pirma sugėdint juos patriotiniais pavyzdžiais, o jei to neužteks, tai pavartot valdžios jėgą prieš juos, idant išgelbėti valdžią."

CIO STREIKAS PRIEŠ ORLAIVIŲ KOMPANIJĄ

East Farmingdale, Long Island.—212 CIO unijos darbininkų vienbalsiai nutarė streikuot prieš Hanger orlaivių inžinų korporaciją, jeigu ji nesutiks pridėt po pusaštunto cento valandai prie pradinės darbininko algos, kuri yra 50 centų per valandą. Pradinė 50c. alga buvo dviem pirmiem mėnesiam.

Ši korporacija turi 20 milionų dolerių užsakymų Amerikai ir Anglijai.

VOKIEČIŲ BOMBININKAI APARDĖ LONDONO RADIO

London, saus. 7.—Vokiečių oro bombos užmušė septynis žmones stotyje Anglų Radio Korporacijos ir rimtai pažeidė radio įrenginius; bet anglai juos pataisė ir vėl skleidžia žinias anglų ir vokiečių kalbomis.

BULGARIJA BŪK KVIEČIANTI VOKIEČIUS

Belgrad, Bulgarija, saus. 7.—Neoficialiai pranešama, kad Bulgarija "pakvietė" vokiečius maršuot per bulgarų žemę prieš Graikiją ar Turkiją. Bulgarų valdžia tikisi, kad vokiečiai užtat pervesią Bulgarijai kai kurias graikų valdomas žemes.

Vokiečiai Grumoja "Nepriklausomai" Francijai

Berlin. — Vokiečiai perspėjo Francijos Petaino valdžią, kad ji neturi pataikaut Anglijai ar Amerikai, o jei ne, tad vokiečiai savotiškai apsidirbsią su dabartine Francijos vyriausybe.

Washington. — Jungtinių Valstijų Aukščiausias Teismas patvarkė, kad fabrikantai turi daryt rašytas sutartis su darbo unijomis.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. Stagg 2-8878

President . . . . . Jos. Kairys

Secretary-Treasurer . . . J. Gasiunas

Editor . . . . . Boy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$5.50
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Harry Gannes

Pereitą šeštadienį numirė žymus laikraštininkas ir politikas Harry Gannes. Jis buvo angliškojo dienraščio "Daily Workerio" bendradarbis. Jis rašė daugiausiai apie tarptautinius reikalus, jų bėgį, jų vystymąsi. Be to, jis yra parašęs ir knygų tarptautiniais bėgamaisiais reikalais.

Amžiumi Harry buvo dar jaunas,—vos 40 metų amžiaus vyras. Bet savo darbais jis jau spėjo gražiai pasižymėti. Iš pat jaunų dienų Gannes dalyvavo darbininkiškame judėjime—politiniai jis buvo komunistas.

Gaila jauno vyro. Gaila veikėjo ir rašytojo, atsidavusio darbininkiškam judėjimui! Ganneso mirtis — darbininkiškam judėjimui ir ypačiai darbininkiškai spaudai yra didelis nuostolis!

"Boikotuoja . . ."

"Lietuvių Socijalistų Sąjunga" paskelbė, kad ji nedalyvausianti "tautos vado" priimtuvėse, kai jis atvyks Amerikon. Esą, ši "sąjunga" nepripažįstanti smetoniško režimo, kurio jau senai Lietuvoje nebeliko. Dėl to bereikšmio "LSS" boikoto "Vilnis" šitaip pareiškia:

"Kas iš to, kad jie su Smetona nesuvalgys vištos šmotą ir neišsigers po šnapsą, **jeigu jų visa politika akurat tokia, kaip smetonlaižių!** Apie politinę liniją žmonės sprendžia ne sulyg to, kas susėda prie stalo, bet kaip ta linija pritaikoma viešajam gyvenime.

"Tame pačiame 'Keleivio' numeryje (1), kur telpa tas LSS pareiškimas, įdėta korespondencija iš Lawrence, Mass., kur pranešama, kad **Bagočius turėjo kalbėt su J. Budriu, Smetonos atstovu. Abudu buvo garsinti.**

"Ar bereikia glaudesnio bendradarbiavimo?

"Tame pat 'Keleivio' N-ry rašo tūlas Šacikauskas, kuris bendradarbiauja visai juodajai spaudai. Tame pat 'Keleivio' numery įtalpinta pranešimai iš Šveicarijos, kuriuos paduoda smetoninis biuras.

"'Žinios' iš Lietuvos tos pačios, kurias talpina klerikalų ir tautininkų spauda.

"Net ir žiburį dienos metu užsižibinus nerastum jokio pamatinio skirtumo tarpe 'socialdemokratų' ir tautininkų. O kad jų santykiuose, kartais, būna kačių koncertėlių, tai tokia jau politinė prigimtis lietuviškų peštukų."

Mes tik tiek galime prie to viso pridėti: Socijalistai tik žodžiais bando Smetonai grąsinti boikotu. Kai "tautos vadas" čion atvyks, tai tie patys socijalistai eis į jo priimtuves, ės podraug su fašistais vištieną ir gers sykiu šnapsą.

Visa lietuviškų socijalistų politika šiandien yra tokia, kad jie bendradarbiauja su smetonininkais ir bendradarbiaus, kol pastarieji duos jiems saktį.

Uždengs Orlaiviai Padangę

Kada Antras Pasaulinis Imperialistinis karas prasidėjo, tai daugelis manė, kad jis baigsis "žaibo greitumu," nes karo technika baisi, o iš karto Vokietijos valdonams ir sekėsi.

V. Molotovas, Sovietų Sąjungos užsienio komisaras ir komisarų pirmininkas savo kalboj sakė, kad **karo galo nesimato,** kad jis bus ilgas ir kad jis įtrauks visas stambias kapitalistines valstybes. Pasirodo, kad jis teisingai dalykus permatė.

Dabar jau numatomas ilgas karas. Vienoj pusėj Vokietija ir Italija, greta su jomis susieiliavusi Japonija; o kitoj —Anglija, remiama Amerikos, ir Graikija. Vėl abi pusės nori įtraukti karan Franciją, nes jos Afrikos kolonijos turi kariniai strateginės reikšmės. Balkanų valstybės, Ispanija ir Portugalija, Turkija tik ant plauko kabo nuo karo. Abi pusės ruošiasi ilgam karui. Egipto ir Libijos pasienyj iš karto Italijos armija laimėjo, o paskui Anglijos armija italus sukūlė. Tas tik rodo, kad karas Afrikoj bus vedamas su pasikeičiančiais tai vienai, tai kitai pusei laimėjimais ir pralaimėjimais.

Washingtone orlaivyno specialistai mano, kad 1941 metais, Jungtinės Valstijos galės pagaminti nuo 16,000 iki 17,000 karo orlaivių ir apie 38,000 jiems motorų.

Bet gi ponas T. P. Wright, galva Curtis-Wrights orlaivių korporacijos, vienas iš labiausiai patyrusių orlaivininkystės industrijoj žmogus numato, kad dabar Vokietija ir Italija turi 41,000 orlaivių; gi Anglija tik 24,500 orlaivių, o Jungt. Valstijos 6,000. Jis mano, kad, jeigu Amerikos industrija gamins vieną orlaivį sau, o kitą Anglijai, tai tik 1942 metų gale Anglija turės tiek pat orlaivių, kaip jos priešai ir tik tada, jeigu Amerikos orlaivių gamyba galės į mėnesį duoti 3,200 naujų orlaivių. Kaip matome, tai būsimuose mūšiuose karo orlaiviai uždengs padangę. Valdonai rengiasi prie baisios žmonijos katastrofos. Visa energija, patyrimas, smagenys pakinkyta karo reikalams—išnaikinimui. Apie taiką nenori nei kalbėti.

Chinija Stiprėja ir Turi Viltį

Chinija, kuri jau ketvirti metai kaunasi prieš žvėrišką Japonijos imperializmą, turi viltį 1941 metais daug laimėti. Chinijos valdžia džiaugiasi, kad tarpe Chinijos ir Sovietų Sąjungos gerai sutvarkyta prekybos reikalai.

Chinijos generalis štabas skelbia, kad nuo liepos 7 dienos, 1937 metų, iki sausio 1 dienos, 1941 metų, Japonijos imperialistai kare prieš Chiniją neteko **1,800,000 oficierių, kareivių ir jūreivių bei lakūnų užmuštais ir sužeistais.**

Generolas Chiang Kai-shek sako, kad dabar Chinija turi 5,000,000 armiją, kuri kasdien daugiau pralavinama ir geriau apginkluojama. Jis dėkingas Jungtinėms Valstijoms už pagalbą, o ypatingai Sovietų Sąjungai.

Generolas Chiang Kai-shek tarpe kitko pareiškė: **"Sovietų Sąjunga, dėka jos pozicijai, yra spindintis Chinijai pavyzdys ir pridavimas kovoj energijos, nes mes žinome kiek daug atsiekė Sovietų Sąjunga nuo revoliucijos padžios.**

Graikai Reikalauja Pagalbos

Korespondentas Leland Stowe rašo iš Graikijos, kad Albanijoj vedama labai sunkios kovos. Sniegas, šalčiai, statūs kalnai, stoka kelių. Tokiose sąlygose sunku kariauti, kareiviams pristatyti maistą, amuniciją ir padrūtinimus. Jis mano, kad vargiai iki pavasario ten įvyks didelių pakaitų.

Graikijos vyriausias armijos komandierius, generolas Aleksander Papagos, sausio 4 dieną, oficialiai atsišaukė į Jungtines Valstijas prašant greitos pagalbos ginklais, amunicija ir ypatingai orlaiviais. Jis sako, kad graikams reikia greitai gauti nors 300 karo orlaivių.

"New York Times", kuris pilnai remia administracijos užsienio politiką, savo redakciniame straipsnyje šaukia: **"Skubinkimės su Pagalba!"** Ir įrodinėja, kad Amerika kuo greičiau turi siųsti daugiau Graikijai karo orlaivių ir dar labiau didinti jų gamybą.

"Gana Palankiai Sutinka . . ."

Atbėgęs iš Berlyno, kun. J. Prunskis bando sėti Amerikos lietuviuose hitlerinę propagandą. Jis bjaurioja Lietuvą, jis niekina josios žmones, jis džiaugiasi, kad vokiečiai "gana palankiai sutinka pabėgėlius iš Lietuvos..."

Kas tie pabėgėliai? Buvę smetoniško režimo ramsčiai, buvę žvalgybininkai.

Gal būt, kunigėli, vokiečiai labai palankiai sutinka smetoniškus žvalgybininkus, —Hitleris jiems tatai įsako daryti, nes atbėga jo plauko žmonės,—bet Amerikos lietuviai tai jau, iš tikrųjų, žvalgybininkų nenori sutikti net ir nepalankiai!

Apie Vincą Paukštį, Įžengusį į Septintą Savo Amžiaus Dešimtmetį

Užėję pas dd. Paukščius, radome daugiau svečių-kaimynų. Bet jie greit išėjo. Sriupčiojant su šeimininkais karštą kavą, ilgai nelaukęs, tariau:

—Vadinasi, jau sulaukėt virš 60 metų amžiaus.

—Jis dabar pasakoja,—įsiterpė Paukštienė, — kad gyvena viršlaikį.

—Andai jūs man meškiškai pasitarnavote, parašydamas "Laisvėje", kad jau turiu 60 metų amžiaus, —juokėsi V. Paukštys.—Iki šiol daugelis leidžių manydavo, kad esu jaunesnis.

Ir iš tikrųjų, V. Paukštys atrodo jaunesnis, negu jo amžius sako. Tai netikėtina, atsižvelgiant į tai, kas per tuos 60 metų amžiaus jam teko išgyventi.

O jam išgyventi teko daug. Vincas Paukštys perėjo per šiurkščią gyvenimo šerengą; matė karšto ir šalto, — ragavo daugiau kartaus, negu saldaus.

—Noriu gauti apie jus tikslesnių žinių, daugiau detalių,—tariau jam.—Bendrai, žinau, kad paeinate iš Švenčionių, kurie dabar sugrįžo Lietuvai, kad gyvenote Liepojuje, Škotijoje, kad sėdėjote caro kalėjime, bet trūksta detalių, trūksta tų taip sakant mažmožių, kurie sudaro visumą.

Paukštys purtėsi, atsisakinėjo ką nors apie save sakyti,—jo tokis būdas!—bet prašomas ir raginamas visgi, pagaliau, jis sutiko šiek tiek papasakoti iš savo išgyvenimų.

Motina—Jo Pirmas Profesorius; Už 4 Rublius Piemenauti!

Vincas Paukštys gimė 1880 metų lapkričio mėn. 6 d. Senajame Daugeliškyj, Švenčionių apskrityj. Tėvai buvo daržininkai arba grintelninkai. Motina pramokė jį skaityti maldaknygę. O kai Vincas turėjo 9 metus amžiaus, tėvai buvo priversti leisti jį tarnauti pas ūkininką už piemenuką. Nuo pavasario iki rudens—Visų Šventų—jis gavo 4 rublius algos! Tarnavo Vincas pas gaspadorius per septynerius metus, iki 16-kos metų amžiaus. Kai tarnavo piemenuku, žiemomis lankė Senajam Daugeliškyj pradžios mokyklą, kur mokėsi rusiškai.

—Gavęs iš skaityklos rusiškų knygų,—sakė jis,—taip godžiai skaitydavau, kad tūlas dalis atmintinai išmokdavau.

Važiuoja į Liepojų

Tuomet Liepojuje caro valdžia statė tvirtumas. Buvo darbų. Iš kitur atvykusieji ir be amatų galėdavo ten gauti darbo. Važiuoja Liepojun ir Paukštys. Dirba prie statymo tvirtumų. Kiek turėjo liuoslaikio, jo neeikvojo, bet mokėsi—tai pas gimnazistus, tai pas kitus, turinčius mokslo žmones.

Neužilgo jam ir darbas pasitaiko lengvesnis: kontraktorius paima Paukštį už taim-kyperį—prižiūrėti kelių šimtų darbininkų išdirbtą laiką, jį patikrinti, viską suvesti.

Čia bedirbant, pas Vincą gema klasinė sąmonė. Jis pradeda daryti skirtumą tarpe samdytojo ir samdomojo; jis sueina su žmonėmis, kurie jam tuos dalykus moksliniai ima aiškinti. Paukštys tampa "nenuorama", jis pradeda galvoti, kad ir caro valdžia nereikalinga, kad ji yra žalinga žmonėms.

Vincas Paukštys

1905 Metai

Prasidėjo 1905 metų revoliucija. Vincas grįžta tėviškėn. Jis grįžta pas saviškius. Ten ima dalyvumą tame sąjudyje, kuris supurtė caro Mikės sostą ir visą caristinę sistemą.

Paukštys tampa areštuotas. Pirmiau įkalintas Švenčionyse, o paskui nugabentas į Vilnių—į bjauriai pagarsėjusį Lukiškių kalėjimą.

—Čia,—sako jis,—prasidėjo mano tikras politinis apsišvietimas. Kalėjimas buvo mano politinės lavybos universitetas.

Kalėjime išbuvo apie 8 mėnesius. Paskui jam pavyko išeiti po 300 rublių bėla, kurią sudėjo geri žmonės. Iš Lukiškių kalėjimo jis paleidžiamas. Važiuoja į Liepojų dirbti—dirbti prie tų pačių tvirtumų. Bet...

—Vos išdirbau dešimts dienų, atėjo iš valdžios įsakymas mane iš darbo paleisti; ne tik iš darbo, bet nevalia man buvo pasirodyti visoje srityje, kur ėjo tvirtumų statyba. Aš buvau laikomas pavojingu.

Bet Paukštys jau buvo prasilavinęs technikiniai. Lukiškio kalėjime jis mokėsi ne tik politinių mokslų, o ir bendrų. Jam labai patiko matematika. Jis jau puikiai vartojo rusų kalbą. Todėl, išvytas iš vieno darbo, bernauti pas buožes jis negrįžta, o nusitaria ieškoti čia pat, Liepojuje, vietos. Ir jam susirasti ji pavyksta. Jis gauna komercinės jūrininkystės mokykloje raštininko vietą. Tiesa, ir čia buvo skundžiamas, bet mokyklos direktorius buvo liberališkų pažiūrų žmogus, todėl Paukščio iš darbo jis nepavaro. Jis mato, kad Vincas yra sąžiniškas, darbštus ir savo profesiją puikiausiai žino.

Kaip Paukštys Tapo Paukštys

Gal tik maža dalelė "Laisvės" skaitytojų žino, kad Vincas Paukštys Paukščiu patapo tik 1906 metais Liepojuje. Iki tol jis buvo Vincas **Čibiras**—jo tikroji pavardė. "Paukštys" buvo jo partijinė pavardė, kai jis įstojo į Rusų Social-Demokratų Darbininkų Partiją. Nuo to laiko jis yra Paukštys. Paukščiu jis mums visiems žinomas. Paukščiu jis ir mirs. Čia pravartu pastebėti, kokią ant žmogaus antspaudą uždeda revoliucinis darbininkų judėjimas: jis dažnai ne tik pakeičia tavo galvoseną, ne tik suteikia tau naują pasaulėžiūrą, ne tik tave iš pagrindų pakeičia tavo santykiavime su žmonėmis, bet ne kartą tau ir vardą duoda tokį, nuo kurio žmogus negali atsiskirti!

Technikinis mokykloje darbas Paukščiui vyko puikiai. Bet čia jam prisidėjo dikčiai naujo darbo—atsakomingo darbo. Jis buvo Partijos narys. Jis turėjo jai dirbti, dirbti "labai dalikatnų" dalykų, surištų su pavojumi savo asmeniui.

Partijai reikėjo savo žmones, veikėjus, siuntinėti šian ir ten. Jai reikėjo aprūpinti juos pasportais, legaliais dokumentais. O čia, štai, Vincas, partijietis, dirba tokioje strateginėje pozicijoje, iš kurios jis gali daug Partijai padėti! Jis turi padėti!

Paukštys ir vėl Pakliūva...

O Rusijoje, Latvijoje ir Lietuvoje tuomet siautė baisi reakcija. Žandarai gaudė caro valdžios ir fabrikantų priešus. Karo teismai ir "paprasti" teismai siuntė juos kalėjimuosna, Sibiran, katorgosna ir ant kartuvių.

Lietuviški šnipai, kunigai ir šių dienų fašistai, "patrijotai" padėjo caro žandarams gaudyti revoliucionierius.

Vieną gražią dieną 1908 metais ateina į Paukščio raštinę keli žandarai—jam pažįstami, žinomi, kurie susitikę jį gražiai pasveikindavo. Ateina ir sako: "Mums įsakyta padaryti čia krata..."

Paukštys supranta. Bet jis rūpinosi dėl vieno "mažmožio": vienoje kedėje yra įtaisyta slaptas "kamputis", kur stovi tam tikrų adresų, tam tikrų slaptų dokumentų, kurie žandarams būtų puikiausis radinys, bet visai eilei žmonių—katorga.

Mandagiai, gražiai Paukštys taria "svečiams" kelis švelnius žodžius ir pats kuoveikiausiai sėda "ton kedėn," apžergdamas ją.

—Kai mane žandarai nuvedė žemyn,—aš paprašiau jų, leisti man nubėgti rašytinėn pasiimti pinigus, kuriuos pamiršau. Jie žiopliai, leido. Sugrįžęs, akimirksny pagrobiau tuos dokumentus ir įmečiau į pečių. Kai mane suėmė, ir atėję mano draugai į raštinę surado, kad iš kedės "slaptojo kampelio" dokumentai buvo išimti, ilgai jie drebėjo, manydami, kad žandarai juos pagrobė. Tik vėliau dalykai išaiškėjo.

Liepojaus kalėjime Paukštys ir vėl išsėdėjo apie 8 mėnesius. O žandarai bylą jam vis ruošė. Davinius gaudė. Dokumentus prieš jį rinko. Vieną gražią dieną pasišaukia jį tardytojas ir liepia Paukščiui parašyti savo ranka, kur jis gimė, ir tt. Jis nenori rašyti. Bet, matydamas, kad kitokios išeities nėra,—rašo, puikiai žinodamas, kam tas viskas daroma. Už tūlo laiko jam pakišama tam tikri nuorašai. "Čia yra jūsų ranka rašytas," taria tardytojas. Paukštys ginasi. "Net du rankraščių ekspertai pripažino, kad jūsų..." tardytojas taria jam.

Iš karto atrodė, kad Paukštys bus perduotas karo teismui Rygoje. Bet kažin kaip tai išeina, kad šis teismas tampa panaikintas. Pukščio byla tuomet perduodama Vilniaus apygardos karo teismui. Dar baisiau!

Paukštys teiraujasi, ar nebūtų galima jam užsistatyti kaucija, ar negali jo išleisti iki teismo po užstatu? Taip, tardytojas ir žandarmerija sutinka. "Gauk pinigų, išleisime," sako jam. Valdžiai, mat, labai reikėjo pinigų.

(Tąsa 5-tam puslapy)

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas:

Gerbiama "L." Redakcija:

Prašau atsakyti į mano klausimą. Ar galima dabar išvažiuot į Lietuvą? Aš esu Kanados pilietis jau šeši metai. Bet girdėjau, kad piliečiams negalima išvažiuoti. Prašau paaiškinti. Iš anksto ačiu.

S. P.

Atsakymas:

Nieko negalima paaiškinti, nes mes patys nežinome, kokie yra dabar Kanados valdžios patvarkymai šiuo reikalu. Pasiteiraukite vietinės valdžios įstaigose. Jos jus informuos, ar galite išvažiuoti, ar ne. Mums gi gauti tokias informacijas labai neparanku.

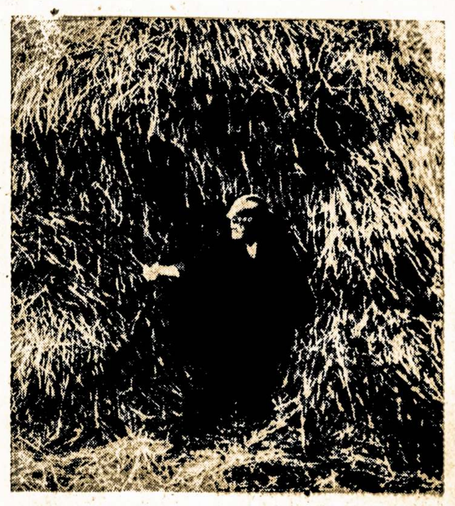

Anglijos farmerys slepiasi šitoj šieno kupetoj, kai atlekia Vokietijos orlaiviai kraštą bombarduoti. Kol kas šis farmerys dar išliko gyvas!

Karas neša darbo žmonėms žaizdas, mirtį ir širdgėlą, karo taksus ir skurdą, sunaikinimą organizacijų ir asmens teisių. Mes, darbo žmonės, nenorime karo. Praneškim apie tai savo kongresmanams!

MOTERŲ ŽINIOS

Kovo 8-tai minėti Moterų Skyriaus laida išeis padidinta. Prašome į ją parašyti, jai gauti skelbimų-sveikinimų, parinkti aukų ir užsisakyti pundus pavienių kopijų platinimui jūsų kolonijoj.

Moterų Darbymetė už Savo Organizacijas--Apšvietą

Kovo 8-ta ir Mūsų Veikla

Tradicinė moterų diena—Kovo 8-ta—jau netoli. Nei nepajusime, kaip tie pora mėnesių apsisuks aplink, tad darbai prisirengimui sekmingiems mitingams ir pramogoms tai dienai tinkamai paminėti reikia pradėti jau dabar.

Tose vietose, kur veikia moterų kliubai bei Literatūros Draugijos moterų skyriai, daugelyje vietų darbas pradėtas. Bet tų kelių vietų negana. Kur nėra moterų atskirų organizacijų, ten bendrosios turėtų pasirūpinti, kad kiekvienoj kolonijoj įvyktų vasario ar kovo mėnesiais nors vienas masinis mitingas, pramoga ar bent koks specialis susirinkimas, kuriame būtų sukviesta kiek galint daugiau moterų, su geriausia kiek galima paruošta programa atžymėjimui moterų reikalų.

Prakalbų ir Margi Vakarai

Kalbėtojų moterų mes nedaug turime. Vienos draugės dėl nesveikatų, kitos dėl darbo, trečios ir dėl kitų svarbių priežasčių ne visada gali patarnauti. Dėlto patartina pageidaujantiems kalbėtojų iš anksto kreiptis į žinomas drauges. Kreiptis geriau tiesioginiai, ne per kurias kitas.

Nepamirškite ir savo apylinkės drauges išstatyti. Visose apylinkėse yra gabių draugių.

Vienas kitas apskritys gal surengs ir platesnį savo apylinkėj maršrutą.

Prie prakalbų, būtinai reikia turėti dainų, muzikos, ir kitokių pamarginimų, kur kas galima. Margus vakarus reikia surengti ir ten, kur nebus prakalbų.

Paskaitas Irgi Reikia Neužmiršti

Paskaitomis šiemet būsime turtingesnės, nes prie seniau turimųjų dar prisidės Lietuvių Moterų Tarybos ruošiamosios iš Lietuvos istorijos.

Yra ir senesnių gerų paskaitų, kurios ten, kur neskaitytos, tebėra naujomis.

Tiesioginiai aiškinančios Tarptautinę Moterų Dieną, neperilgiausios, lengvai skaitomos, yra dvi paskaitos, viena parašyta J. Ramanausko, kita E. Vilkaitės. Jomis gali pasinaudoti vietinės draugės, kur nebus kalbėtojų, arba kur ruoš daugiau nei vieną pramogų-mitingų moterų agitacijos laikotarpiu.

Vien moterų mitingams tinka E. Vilkaitės "Ką mes turime žinoti apie save," parašyta labai svarbiu moterų sveikatos ir higienos klausimu. Ji skaityta tik keliose kolonijose, kur yra moterų veikla. Visur kitur ji bus nauja.

Yra kelios kitos paskaitos. Jų visų sąrašas bus paskelbtas sekamose laidose.

Kovo 8-ta ir Moterų Skyriai

Jau buvo minėta, kad nutarta Kovo 8-tos proga išleist padidintus skyrius "Laisvėje" ir "Vilnyje."

Visos draugės prašomos į savo skyrius rašyti visada, o ypatingai į tuos padidintus parašykite be atidėliojimo, kad komisija turėtų kuomi ne tik užpildyti, bet ir iš ko pasirinkti raštų, padaryti skyrius įdomiais, gražiais.

Tų padidintų skyrių išleidimui draugės prašomos parinkti skelbimų ir aukų, taipgi, kur išgalima, paskirti iš iždų. Rytietės rūpinasi "Laisve," o vidurvakarietės "Vilnimi."

Ir nepamirškite užsisakyti platint tos laidos pavienėmis kopijomis. Skyrius bus padarytas taip, kad bus galima susilankstyt į atskirą laikraštuką, kaip kad buvo "Moterų žinios."

Nauja Literatūra

Jau atspausdinta ir lietuvių organizacijos užsisakė apie 2,-000 kopijų pagarsėjusios rašytojos Annos Louise Strong parašytos anglų kalba brošiūros apie Lietuvą—"Lithuania's New Way," po 10 centų. Taip pat jau gatava A. Bimbos paruošta lietuviškoji knyga apie Lietuvą—"Naujoji Lietuva." Kaina 35c. Pridėjus "Šviesą" ir skyrius, turėsime ką paduoti į mūsų pramogas ir mitingus atsilankiusiai lietuvių publikai.

Rašinių Kontestas

Nors dar tolimas, tačiau tankiai primintinas dalykas, kad už geriausias apysakas ar eilėraščius moterų jubilėjiniam žurnalui, išeisiančiam ateinantį spalių mėnesį, bus duodama moterims trys dovanos: 1-ma $10, 2-ra $7, 3-čia $5. Prie jų rašymo jau laikas ruoštis. Anksčiau pradėjus, gerai apgalvojus, lengviau sukurti ką geresnio. Pabandykite.

S. S.

Mrs. Annie Waller meldžiasi už savo sūnų Odell Waller, kampininką, nuteistą už užmušimą balto žemės savininko. Negrė motina važinėja po visą šalį su prakalbomis už gelbėjimą jos sūnaus.

Moterys Pirkėjos Padės Vim Streikieriams

Moterų Pirkėjų Lyga nutarė remti Vim Radio Krautuvių darbininkų streiką, kuris jau tęsiasi nuo lapkričio 13 d. Paliečia virš šimtą darbininkų. Streikui vadovauja Pardavinėtojų Unijos Lokalas 830-tas, kuris prieš metus bandė gaut su firma kontraktą, bet firma jo nepripažino, sakydama, būk jis neatstovaująs darbininkų. Pereitą liepos mėnesį Valstijinės Darbo Tarybos pravestuose balsavimuose darbininkai pasirinko tą uniją, tačiau firma ir dabar spiriasi nuo susitarimo su unija.

HOLANDŲ LAIVAS ŠAUKIASI PAGALBOS

New York.—Mackay radio girdėjo atsišaukimą pagalbos nuo Holandijos laivo "Almerko", 6,810 tonų. Vokiečių ar italų karinis laivas apšaudė jį ties Azorų salomis.

Ruščuk, Bulgarija. —Vėl gauta žinių, kad Rumunijoj didėja komunistų demonstracijos ir areštuojama vis daugiau komunistų.

"Biedna" Turtinga Mergaitė, Kiek Ji Pasiaukaus Šalies Gynimui?

Kada šapose kapoja algas, mums sako: "Reikia taupyti šalies gynimui," nors mūs šalies dar niekas nepuola. Kapoja miesto budžetą, blogina mokyklas, sulaikinėja reikalingą statybą—vėl "šalies gynimo" dėlei. Bet kada prieinama prie turčių delmono, tai šalis užmirštama.

Apie šalies gynimo reikalus niekam nei į galvą neatėjo, kada palikimų teisėjas James A. Foley svarstė 17-kos metų mergiščios Glorijos L. Vanderbilt reikalus ateinantiems metams. Niekas nesirūpino, ar ji nebūsianti perdaug išlaidi šiais "sunkiais laikais," kada jai pragyvenimui per metus paskirta $26,000 su $250 priedu smulkioms išlaidoms, kad jos motinai paskirta $21,-000 pragyvenimui ir jos senutei $3,000.

Neigi kam galvos skaudėjo, kad minėtas sumas padalinus jai dar liko gryno turto sandėlis su $4,280,394, ir kad ji šiais "šalies gynimo ekonomijos" laikais turėjus $137,356 įplaukų už 1940 metus.

Šią mergaitę priminiau ne kaipo asmenį, kadangi ji atskirai nėra tame kalta, bet kaipo vieną iš daugelio pavyzdžių, kiek prisieina "pasiaukauti" turčių šeimoms dėl karinės ekonomijos. Ji ne viena tokia, už ją yra dar riebesnias sumas gaunančių pragyvenimui, kuomet mums, darbo žmonėms, liepia atsisakyti mažiausių patogumų, kuomet darbo žmogaus uždarbis nuo 800 dolerių per metus aptaksuotas karo reikalams apart mokamų visokių netiesioginių taksų ant pirkinių ir įvairiais būdais.

D-kė.

Mirė Žymi Daktarė

Sausio 1-mą d., Haddam, Conn., mirė d-rė Kate Campbell Mead, 73 m., veteranė gydytoja ir autorė.

Gimus Kanadoje, ji medikališką mokslą baigė būdama 21 metų ir plačiai pagarsėjo, kaipo moterų ligų žinovė-gydytoja. Tik prieš porą metų ji išleido knygą "Moterų Istorija Medicinoj."

Ji mirė širdies liga, bėgdama gelbėt savo darbininką, kuris nuėjęs gesint užsidegusį krūmokšnį ką tik buvo kritęs negyvu nuo širdies ligos.

—Oi, oi, aš netekau savo mažos žmonelės!

—Viešpatie! Kaip tai dėjosi? Mirė, ar divorsavo?

—Ne, ji nutuko.

Riešutus galima išaižyti čielais, jei užpylus verdančiu vandeniu palaikysi per naktį prieš aižymą.

Graikai Bombarduoja Italus net Akmenimis

Italų orlaiviai skraido šešių ir daugiau tūkstančių pėdų aukštyje, tai retai bombomis pataiko į graikus. O graikų orlaiviai tik iš 200 iki 600 pėdų aukščio bombarduoja ir iš kulkasvaidžių šaudo italus. Kada graikų lakūnam pritrūksta bombų, jie laido akmenis ir net savo batus į italus. Jie nukirto žemyn dar du italų orlaivius.

Cairo, Egiptas. — Anglų kariniai laivai nuskandino vieną italų karinį laivą naikintuvą ties Bardia ir suėmė kitą.

Švara—Ne Buržuazinis Prietaras

(Žemiau telpąs raštas parodo, kokiame kultūriniame stovyje, kas liečia švarą, smetonizmas paliko Lietuvą ir kaip dabartinei vyriausybei prisieina pradėt perauklėjimas visuomenės nuo pat A-B-C. Iš to taip pat galėtume pasimokinti ir mes pagarbos ir atydos savo visuomeniškoms įstaigoms, kad jas pagražinus, padaryti malonesnėmis darbininkams ir abelnai pažangiem lietuviam pabuvoti, kultūriškai praleisti liuoslaikius.—**Sk. Ved.**).

Mūsų šalyje pastebima stiprokų nešvaros pasireiškimų. Anksčiau daugelis darbininkų, atsitiktinai kai kada patekusių į gražią salę, pajausdavo kiršulį prieš tai, kad tos gražios salės ne jiems, kad čia renkasi tik ponai. Tada dar buvo galima suprasti, jei darbininkas nesilaiko tokioje salėje švaros, ir tai buvo lyg ir tylus protestas prieš ponus.

Bet dabar, kai ponai nušluoti, kai viskas ir visos salės priklauso mums—darbininkams, teršimas, spjaudymas ant grindų, mėtymas nuorūkų ir kt. yra vertintinas kaip negražus apsileidimas, nekultūringumas ir tam tikra chuliganizmo rūšis. Švara yra kultūros ir civilizacijos vaisius ir ji negali būti nei buržuazinė, nei proletariška. Ji yra švara, ir tam darbininkui bus didelė negarbė, kurs į švarą nekreips dėmesio.

Švaros reikalas iš dalies yra disciplinuotumo klausimas. Disciplina švarai palaikyti turi įaugti į kiekvieno kraują. Eiti į kambarį arba salę nenusivalius kojų, įėjus spjaudyti ant grindų, mėtyti papirosų nuorūkas yra visiškai negerbimas tos vietos, į kurią įeini. Tai taip pat reiškia, kad sąmoningai kam nors užduodama daugiau darbo, nes pritęrštas patalpas reikia ilgiau valyti, negu nepritęrštas.

Pagaliau švara yra reikalinga ne tiek estetikos, kiek higienos sumetimais. Visi žinome, kad skreplėse ir visokiose šiukšlėse apstu bacilų, kurios pakyla su dulkėmis į orą ir mes patys, esą toje patalpoje, tas nuodingas dulkes sualsuojame. Tai visai elementarus dalykas ir tą turėtų atsiminti kiekvienas draugas ir draugė.

Apsileidimo nešvaros atžvilgiu labai daug gyvenamuose butuose. Juk grindis iššluoti, šiukšles mesti į kokį nors indą, o ne į viduasly pinigas nekainuoja. Čia tereikalinga disciplina ir tvarka. Nieko nekainuoja dulkių nupurtymas, voratinklių iš pakampių nugraibstymas, langų nuvalymas. Labai menkai tekainuoja švarus apsiskalbimas, apsiprausimas. Kodėl tos švaros taip reta? Nagi, apsileidimas ir nedisciplinuotumas. Tų bjaurių ir nekultūringų papročių reikia atsikratyti.

Šiuo metu, kai visur vyksta varžybos, reikėtų pasivaržyti ir pačiam su savo nekultūringais polinkiais. Nusistatyti nesielgti prieš švaros dėsnius. Pasiryžti įvesti švarą taip, kaip įvesta fabrikuose, įmonėse ir darbovietėse socijalistinių varžybų metu.

Pagaliau švara reikalinga ne tik uždarose patalpose. Mūsų miestų — socijalistinių miestų gatvės turi būti labiau švarios, negu buržuazinių šalių miestų gatvės. To reikalauja proletarinė mūsų savigarba. Pažvelkite į Maskvą, pažvelkite į Metropoliteno puikiausias stotis. Šimtai tūkstančių žmonių praeina, o švaru visur. Tokios švaros turime pasiekti ir mes...

Mes turime stengtis, kad mūsų socijalistiniai miestai būtų švaresni už buvusius kapitalistinius miestus. Miesto valdyba rūpinasi gatvėse įrengti dėžutes visokioms atmatoms. Atmatos ten ir reikia mesti. Gatvių valymas turi būti intensyviai vykdomas. Švara—ne buržuazinis prietaras, o kultūringų žmonių būtenybė...

Jonas Šimkus.

Annos Louise Strong Nauja Brošiūra "Lietuvos Naujas Kelias"

Anna Louise Strong yra plačiai žinoma, kaipo gabi amerikietė literatė. Jos parašytų brošiūrų ir knygų yra išversta į daugelį kalbų.

Tik ką išėjo iš spaudos jos nauja brošiūra "Lietuvos Naujas Kelias" (kaina 10 centų), kurioj Anna Louise Strong gabiai aprašė, kaip Lietuvos liaudis iškovojo laisvę ir prisidėjo prie didelės šalies—Sovietų Sąjungos.

Laike Lietuvos didžiųjų įvykių Anna Louise Strong buvo Lietuvoje. Jos gabūs atpasakojimai tų istorinių įvykių Lietuvoje yra interesingi ir pamokinanti visai pažangiajai žmonijai. Kurie tik gali skaityti rusų ar anglų kalbomis, patartina įsigyti "Lietuvos Naujas Kelias."

J. Klevaitė.

So. Bostono Moterų Žinios

Pereitame ALDLD moterų susirinkime, kuris atsibuvo gruodžio 19-tą d., buvo pakeltas klausimas, kad vėl suvienyti ALDLD 2 kp. ir laikyti biznio susirinkimus bendrai, paliekant platų moterų komitetą darbui tarpe moterų. Bet plačiau apkalbėjus tą klausimą, paliktas moterų skyrius po senovei.

Parengimai

Nutarėm surengti bankietą sausio 19 d., 6 val. vakare, 376 Broadway, kad sukėlus pinigų dėl pasveikinimo "Laisvės" dalininkų suvažiavimo, kuris atsibus sausio 26 d., Brooklyn, N. Y. Todėl prašom visus įsitėmyti ir tą dieną nieko nerengti.

Kitas moterų parengimas įvyks 9 d. kovo, apvaikščiojimui tarptautinės moterų dienos.

Susirinkimų diena permainyta. Dabar ALDLD 2 kp. moterų skyriaus susirinkimai bus laikomi kas antras antradienis kiekvieno mėnesio.

Sekantis moterų susirinkimas įvyks ateinantį antradienį, sausio 14 d., 7:30 vakare, 376 Broadway. Visos draugės įsitėmykite ir atsilankykite.

H. T.

Minneapolyje randasi ypatingi dvynukai, gimę dvejais metais. O taip atsitiko dėlto, kad vienas gimė dviem minutėm prieš pabaigą 1940 m., o antrasis suėjus 5-kioms minutėms šių metų.

Geras įvairių sausainių-pyragaičių išlaikymas daug priklauso nuo to, kaip padedama. Jiems stiklinės turi būti gerai išmazgotos, išvėdintos ir išdžiovintos pirm dėsiant pyragaičius.

Šeimininkėms

Tamsus Vaisių Pyragas

Vienas svaras sviesto, svaras cukraus, 8 dideli kiaušiniai, du šaukštukai lemon extract'o, svaras miltų, 4 šaukštukai kepamų miltelių (baking powder), pusė šaukštuko muškatinio riešuto (nutmeg), 2 šaukštukai sutrintų gvaizdikėlių (cloves), 4 šaukštukai maišytų pipirų (allspice), ketvirtadalis šaukštuko maltų cinamonų, pusė svaro citrono, supjaustyto panašiai barščiams, 2 svarai sėkluotų razinkų, 2 svarai serbentų (currants), pusė svaro į saldaines sucukruotų (candied) ir į ketvirtainius supjaustytų vyšnių, ketvirtadalis svaro taip pat sucukruoto ananaso (pineapple), supjaustyto į ketvirtadalio colio dydžio keturkampius, ketvirtadalis svaro citrinos ar apelsinos (lemon arba orange) lupynos, sucukruotos ir supjaustytos į ketvirtainiukus, svaras figų, svaras datulių (dates), sukapotų, svaras išaižytų migdolų (almonds), 1 puodukas obuolių giros (cider), nuvirintos iš dviejų puodukų ikį liks vienas.

Nemėgstanti pipiringo skonio, pipirų gali dėt po mažiau.

Ištrink sviestą dalimis, įmaišyk cukrų ir ištrink iki taps šviesus ir purus. Pridėk išplaktus kiaušinių trynius ir lemon extract ir vėl gerai išmaišyk. Persijok kartu miltus, baking powder, nutmeg, gvaizdikėlius, maišytus pipirus ir cinamoną. Apdulkink vaisius su tuo miltinių mišiniu. Sudėk likusius miltus dalimis, pakaitomis su gira, bet pradedant ir baigiant miltais. Tada įdėk apmiltuotus vaisius ir gerai įmaišyk. Lėtai, tarsi vyniote įvyniok kietai išplaktus kiaušinių baltymus. Supilk į dvi 9 colių blėtas ar stiklinius kepamus indus išteptus ir išklotus vaškine popiera, arba į mažesnes kelias blėtukes, jei taip parankiau. Pripilk tik 3 ketvirtadalius talpos, ketvirtąją paliekant tuščią.

Įsodink blėtas į didelę blėtą su karštu vandeniu, apie colio gylio. Kepk lėtame karštyje, apie 300 laipsnių F. Dideliam pyragui iškept reikia apie 4 valandų laiko. Paskutinėmis 30 minučių kepimo išimk blėtas iš karšto vandens.

N. G.

Londono Moterys Reikalauja Pieno Vaikams

Londono Komunistų Partijos suorganizuota delegacija iš namų šeimininkių lankėsi lordų ministerių palociuje ir jų posėdyje. Delegatės griežtai reikalavo ministerijos būtinai nupigint pieną ir likviduoti didelį esantį trūkumą pieno vaikams. Anglijos biednuomenės vaikučiai badauja ne tik dėl brangumo ir stokos pieno, bet ir abelnai maisto.

Namų šeimininkių delegaciją priėmė Enry Frenc, kuris atstovauja lordą Vieltaną maisto aprūpinimo ministerijoje. Enry Frenc pareiškė galįs tik pusę valandos laiko praleisti su moterų delegacija.

Namų šeimininkių delegacija griežtai reikalavo nupiginto pieno mokyklose ir kad būtų galima gauti pieno užtektinai. Delegatės faktais nurodė, kad pastaruoju laiku net duonos negalima gauti pirkti.

Išėjus pusei valandos, ponas Enry Frenc pasikėlė eiti. Moterys labai užpyko, nes jos nespėjo nei visų reikalų aptarti. Tuomet Frenc atsikreipė į gydytoją Magį, kuris yra vienas iš žymiausių činovninkų ministerijoje, kad pasiliktų su moterimis ir aptartų vaikučių maitinimą su žuvų taukais. Tačiau gydytojas Magi irgi pasikėlė eiti. **"Gėda!" "Paniekinimas badaujančių kūdikių!"** šaukė moterys. Kaip kurios puolėsi prie durų, kad sulaikius gydytoją. Tačiau jis nustūmė moteris nuo durų ir išdūmė lauk. Moterų delegacija atsisakė eiti į keltuvą, jos pėsčios ėjo trepais nuo 6-to aukšto, šaukdamos: **"Mes norim pieno!" "Mes norim nupiginto pieno!"**

Nuėjus žemyn, moterų delegaciją policija išvaikė.

J. Klevaitė.

Skirtumas Tarp Obuolio ir Miliono Dolerių

Jeigu kas mūsų paklaustų: "Kas brangesnis — milionas dolerių ar obuolys?" tūlas gal nei neatsakytume, manydami, jog mus paikšais laiko, kad tokį klausimą stato. Kožnas juk žinome, kad už milioną dolerių gausi ne tik obuolių, bet ir daugį kitų gėrybių, pakankamų daugeliui žmonių išgyventi be darbo per visą amžių.

Tačiau jeigu palyginti, sakysime, nuteisimą tris metus kalėti 15-kos metų vaikiščio John Swanson, Jr., Louisiana valstijoj, už alkanam būnant pasivogimą obuolio, su pernai nuteisimu du metus kalėti suaugusio turtingo brokerio, Buckner, New Yorke, kaltinto suktybėmis išgavus iš žmonių milioną dolerių, tai klausėjui atleistume už mūsų inteligentiškumo įžeidimą virš minėtu klausimu.

Tai atrodo paika, atrodo negalima, bet tai apgailėtina tiesa. Tai parodo mūsų teisdarybės dvi mieras—vieną buržuazijai, kitą biednuomenei.

Tiesa, vaikiščias būsiąs paleistas, kadangi buvęs garbės studentas East Aurora High School'ėj, N. Y. valstijoj, ir buvęs pabėgęs iš namų iš baimės baudos po sudaužymo skolinto automobiliaus, kadangi jis turėjo tėvus, kuriems parašė šventėmis ir pasisakė esąs kalėjime. O jeigu jis būtų neturėjęs tėvų? Jeigu jis būtų tik alkanas pamestinukas, jis būtų buvęs išlaikytas kalėjime ir išleistas su kriminalisto žyme ir patyrimais, paženklintas požeminiam gyvenimui visam amžiui.

Ir jeigu jūs manytumėt, kad virš minėtąjį buržujų prasikaltėlį išlaikė kalėjime visą terminą, jūs klystumėte. Jis "už gerą pasivedimą," išėjo iš kalėjimo vos išbuvęs 9 mėnesius savo termino. O išteklijuje visada lengva geru būti.

Gėda mūsų civilizacijai, kurioje vaikai už obuolį brukami kalėjiman!

Mažytė.

Jei stipriai riebaluotiem sausainiams tešla perdaug išmėkštėjo nuo rankų, padėk gerai atšaldyti, paskui kočiok, pjaustyk į formas bei kepk.

Braziliški riešutai išsiaižo iš lukštų čielais, jei prieš aižant palaikysi kelias minutes karštame pečiuje.

Šešiolika Respublikų, Kurios Sudaro Sovietų Sąjungą

(Pabaiga)

Anksčiau beraštėje šalyje įkurta 33 universitetai ir technikumai, atidaryta 416 bibliotekų. Vienais tik 1938 m. liaudies švietimui išleista 219 milijonų rublių.

Kazachijos TSR

Kazachstano respublika tęsiasi nuo Tarybų Sąjungos—Chinijos sienos ligi Kaspijos jūros. Šis kraštas ypatingai įvairus: kalnai, stepės, dykumos, žydinti sodai. Žemės gelmėse—nafta, anglis, švinas ir varis, cinkas, auksas ir reti metalai.

Iki Spalio revoliucijos kazachai buvo palikti ubagystei ir išsigimimui. Gyventojai bemaž visi beraščiai. O jau 1938 m. pradžioje raštingumas pakilo 77 nuoš. Pradžios ir vidurinėse mokyklose dabar mokosi per milijoną moksleivių. Juos moko 32 tūkstančiai mokytojų, tame skaičiuje 13.5 tūkstančių kazachų. Išeina 320 laikraščių, pusė jų kazachų kalba. Nepaprasto žydėjimo pasiekė kazachų liaudies menas.

Prie tarybų valdžios išsivystė pramonė ir jos produkcija padidėjo 20 kartų. Sukurta 120 įvairių pramonės šakų. Nutiestos geležinkelių linijos Turkestanas-Sibiras, Petropavlovsk-Karagada - Balchai, Rudes-Rubcovka, Kuriev - Kandagač.

Kolchoziniuose Kazachstano laukuose ūkininkavimas pasikeitė iki nepažinimo. Dirba 25,340 traktorių, 8,688 kombainai, 7,382 sunkvežimiai. Kiekvienais metais derlingumas auga ir įvedamos vis naujos augalų kultūros. Kazachstanas tapo stambaus mechanizuoto socialistinio žemės ūkio respublika.

Kirgizijos TSR

Tarybų Sąjungos pietų rytuose, tarp Tjin-Šan ir Pamiro kalnų yra 200,000 kv. km. ploto Kirgizijos Respublika. Nuostabiai gražūs kalnai, o tarp jų derlingi slėniai. Praeito šimtmečio 60—70-taisiais metais carizmas užkariavo Kirgiziją ir pavertė kolonija. Visa carinio valdymo sistema buvo paremta negirdėta kirgizų liaudies eksploatacija. Caro satrapai atiminėjo darbo žmonių žemes. Netekę jų, ir nepakeliamų mokesčių spaudžiami, žmonės bėgo į kalnus. Po 1916 metų sukilimo daug kirgizų buvo iššudyta, daug pabėgo į Kiniją ir tik sugrįžo po Spalio revoliucijos, kuri padarė galą sauvalei ir priespaudai. Lenino—Stalino partijai vadovaujant kirgizų liaudis ėmėsi socialistinės statybos ir savo respublikos turtų sunaudojimo. Tarybų mokslininkai atidarė Kirgizijos žemės gelmes, slepiančias akmens anglį, naftą, geležį, varį, auksą, gyvsidabrį, sierą ir kitas naudingas iškasenas. Vien akmens anglių iškasama 8 kartus daugiau, negu 1913 m.

Tarybų valdžia Kirgizijos darbo žmonėms atnešė laimingą kolchozinį gyvenimą. 96.5% visų valstiečių ūkių, kurių pusė anksčiau buvo klajokliai, susijungė į kolchozus. Kirgizija atsiekė didelių laimėjimų gyvulininkystės, ypač avininkystės srityje. Paskutinių penkių metų bėgyje stambiųjų raguočių padidėjo 72%, arklių—46%, o avių—140%.

Visiškai beraštis kraštas, dabartinė Kirgizijos TSR turi 1,760 mokyklų, kuriose mokosi 297 tūkstančiai vaikų, 4 universitetus ir 15 technikumų. Visame krašte įkurtas platus ligoninių, ambulatorijų, gimdymo namų, vaikų darželių tinklas.

5 NAUJOS TARYBŲ SĄJUNGOS RESPUBLIKOS

Moldavijos TSR, Karelų-Suomijos TSR, Lietuvos TSR, Latvijos TSR ir Estijos TSR

Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Karelų-Suomijos Tarybų Socialistinės respublikos, kaipo kaimyniniai kraštai, mums gerai pažįstamos. Jų praeitis, gyvenimas ir Raudonosios Armijos istorinės išvadavimo dienos tebėra aiškiausiai visų atmintyje. Sekančių Tarybų santvarkos laimėjimų esame gyvi bendradarbiai, todėl jų čia ir neminėsime. Apsistosime ties mums mažiau žinoma

Moldavijos TSR

Moldavijos TSR sudaro du skirtingi kraštai. Į jos sudėtį įeina Moldavijos autonominė TS Respublika, kuri per eilę Tarybų valdymo metų virto žydinčiu kraštu, ir nauja sudėtinė respublikos dalis—Besarabija, nualintas kraštas, 20 metų buvęs po kapitalizmo jungu.

Nuo 1922 m. Besarabijos užgrobimo rumunų valdžia darė visa, kad užgniaužtų gyventojų norą laisvai gyventi, ramiai dirbti. Nepaprastas sauvaliavimas ir žiaurumas, dvarininkų jungas ir blogiausia ekonominė būklė privedė prie to, kad jau pirmaisiais okupacijos metais iš Besarabijos emigravo 300,000 žmonių. Gi ekonominiai Besarabija niekad nebuvo susijusi su Rumunija, nes 80% Besarabijos žemės ūkio produktų ėjo į Tarybų Sąjungą, o tiktai likusi dalis į Rumuniją. Okupantai privedė prie to, kad visa žemė perėjo į dvarininkų rankas ir pusė milijono valstiečių liko visai be žemės. Darbo žmonių būklė ėjo vis sunkyn, smarkiai kilo mirtingumas, užimdamas pirmą vietą Europoje. Daugumoje Besarabijos apskričių buvo 80—90% beraščių.

Visai kitas vaizdas kaimyninėje Moldavijos Autonominėje Tarybų Socialistinėje Respublikoje. Prieš revoliuciją čia nebuvo jokios pramonės, bet po Stalino penkmečių čia ji smarkiai išsivystė. Ypatingą pažangą padarė Moldavijos žemės ūkis. 99% visų valstiečių susijungė į kolchozus, naudojasi traktoriais, kombainais ir kitomis moderniškomis mašinomis. Aukštą Moldavijos kolchozų lygį parodė jos dalyvavimas visasąjunginėje Žemės Ūkio parodoje. Prieš revoliuciją ir čia neraštingų žmonių skaičius siekė iki 81%, bet dabar tai jau pašalinta.

Nedaug laiko praėjo, kai Raudonoji Armija išvadavo Besarabiją, bet darbo žmonės jau pamatė, ką jiems atnešė Tarybų valdžia. Tūkstančiai žmonių gavo žemės. Nedarbas likviduotas ir tūkstančiai darbininkų ir darbo inteligentų vėl turi užtikrintą gyvenimą. Statomos naujos mokyklos ir taisomos senos. Besarabijos klimatas ir žemė duoda geriausių vilčių jai tapti pavyzdingu žemės ūkio kraštu.

A. L. D. L. D. Reikalai

Protokolas LLD 3 Apskričio Metinės Konferencijos, Įvykusios Lapkričio 17, 1940.

Apskričio Komiteto narys J. Kazlauskas atidarė konferenciją 11:30 val. ryte Lietuvių Svetainėj, New Haven, Conn.

Mandatų komisija išrinkta iš: O. Geraitienės, K. Krasnicko ir K. Vilko. Pakol mandatus sutvarkė pakviesta pakalbėti V. J. Valaitis, J. J. Mockaitis ir J. B. Yusaitis. Kalbėjo apie L. Literatūros Draugijos gerovę.

Mandatų komisija pranešė, kad keturios LLD kuopos prisiuntė atstovus.

28 kp., Waterbury, 3 atst.
32 kp., New Haven, 4 atst.
63 kp., Bridgeport, 3 atst.
68 kp., Hartford, 2 atstovus.

Dalyvavo tik 3 apskričio komiteto nariai, tad su sprendžiamu balsu susidarė 15 asmenų.

Konferencijos pirmininku išrinktas V. J. Valaitis, raštininku J. J. Mockaitis. Finansų komisijon išrinkta K. Vilkas ir J. Vilčinskas.

Protokolas praeitos konferencijos skaitytas ir be pastabų priimtas. Taipgi skaitytas bendro apskričių komitetų posėdžio protokolas, kuris taipgi priimtas.

Apskričio komiteto raportai: Organizatorė O. Visockienė konferencijon nepribuvo iš priežasties susižeidimo ir raporto neprisiuntė.

Susinešimų rašt. A. Katinas prisiuntė savo raportą laišku, pranešdamas, kad dirbęs pagal išgalę ir aplinkybių verčiamas negali dalyvauti konferencijoj. Išlaidų padaręs — $5.25.

Finansų rašt. J. Kazlauskas pranešė konferencijai, kad, apmokėjus reikalingas bilas, dar randasi apskričio jžde $84.98.

Iždininkė O. Giraitienė patvirtino, kad pas ją ta suma randasi.

Buvusio išvažiavimo, rengto apskričių naudai, New Havenę, komisija raportavo, kad pribuvo viso $401.52. Išmokėta $343.89. Atlieka pelno $57.63. LLD ir LDS apskričiams tenka po $28.81.

Spaudos pikniko, rengto Hartforde, spaudos naudai, komisija pranešė, kad viso pribuvo $740.28. Išmokėta $427.28. Liko pelno $313. Pelnas padalintas darbininkiškai spaudai.

Prakalbų maršrūto komisija pranešė, kad prakalbos surengta Hartford, Southbury ir Torringtone. Maršrutas bus tęsiamas toliau.

Iš kuopų veikimo raportai ne per geriausi, nes reportams blankos nebuvo pagamintos. Bet kur daugiau veikiama, pasekmės geros. O iš mažesniųjų kolonijų, kur atstovų nebuvo prisiųsta, tai jokių žinių nėra. Todėl ši konferencija įpareigoja įeinanti apskričio komitetą dėti pastangas aplankyti visas mažesnes kuopas ir daryt jas veiklesnėmis. Duoti visokią galimą pagalbą sustiprėti.

63 kp. pateikė įnešimą, kad parinkus gerų knygų siųsti į Lietuvą. Apkalbėjus, palikta veikti pagal kolonijose draugų nuožiūrą.

Įnešimas, kad ši konferencija pageidauja, kad būtų rengiami trys didžiuliai išvažiavimai: birželio mėn. apskričių naudai, New Havene, rugpjūčio mėn. Dainų Diena, Waterbury ir rugsėjo mėn. spaudos naudai, Hartforde.

Į apskričio komitetą išrinkta šie nariai: O. Visockienė, V. J. Valaitis, K. Krasnickas, K. Vilkas ir J. Vilčinskas. Alternatai: J. J. Mockaitis, O. Giraitienė, J. Petkus ir M. Strižauskienė.

Finansų komisija pranešė, kad su visomis įeigomis ir narių duoklėmis, viso suma yra yra $124.95
Išmokėta įvairios bilos 18.92

Atlieka apskričio išde $106.03

Nutarta pasiųsti užuojautos laiškas organizatorei O. Visockienei, kuri tapo nelaimės patikta ir negalėjo dalyvauti konferencijoj.

Nutarta kitą konferenciją šaukti ir vėl New Haven, Conn., spalių mėn., 1941 m.

Delegatai išreiškė širdingą padėką New Haveno draugėms ir draugams už pagaminimą gardžių pietų.

Konferencijos pirm.
V. J. Valaitis,
Rašt. **J. J. Mockaitis.**

Paterson, N. J.

Įvairios Žinios

Pasimirė Mikolas Urbaitis, 55 metų amžiaus, tapo palaidotas sausio 1 dieną. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis. Palaidojo Kalvarijos kapinyne.

M. Urbaitis iš Lietuvos pabėjo iš Panikių kaimo, Plokščių valsčiaus, Šakių apskričio. Paliko žmoną Marijoną Urbaitienę, seserį Agotą ir du brolius, Juozą ir Vincą Lietuvoje.

Lai jam būna lengva šios šalies žemelė.

Jievai Jonikienei tapo padaryta operacija ant kairės kojos. Randasi namie. Jaučiasi geriau.

Kazė Dulkienė staiga susirgo ir tapo nuvežta ligoninėn. Gal turės daryti operaciją.

J. Matačiūnas.

Užsakykite "Laisvę" į Lietuvą

Lietuvos žmonės labai mėgo skaityti "Laisvę," bet Smetonos valdžia "Laisvės" neįsileisdavo. Dabartinė valdžia sukriušino cenzūros retežius ir "Laisvė" jau eina į Lietuvą. Užrašykite ją savo draugams ir giminėms. "Laisvės" kaina į Lietuvą $8.00 metams, $4.00 pusei metų. Antrašą, kam užrašote, prašome rašyti sekamai:

Vardas .....

Paštas .....

Gatvė ar kaimas .....

Apskritys .....

Prašome aiškiai įrašyti antrašą į čia paduotą blankutę ir prisiųsti kartu su mokestim "Laisvės" Administracijai, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

BINGHAMTON, N. Y.

LABAI LAUKIAMAS SVEČIAS
VYTAUTAS
BACEVIČIUS
Pasauliniai Garsus Pianistas-Kompozitorius
Koncertuos Binghamtone Penktadienį

Sausio-January 10, 1941

VYTAUTAS BACEVIČIUS
Pianistas-Kompozitorius-Virtuozas

LIETUVIŲ SALĖJE
315—17 Clinton St., Binghamton, N. Y.

Prasidės lygiai 8-tą valandą vakaro

Iš anksto įsigykite įžangos biletus, skaitlingai dalyvaukite lietuvio genijaus pianisto koncerte. Įžanga (su taksais) 55 centai

SVARBIOS KNYGOS

● **KRIKŠČIONYBĖS TRAGIZMAS**

Parašė **Kun. Povilas Jakas.** Jis nurodo, kaip krikščionybė daro skerspaines progresui ir pažangai. 93 puslapių.

KAINA 50 CENTŲ

● **Lietuvių Kalbos Gramatika**

Parašė Kun. Dr. Jonas Šarkus
Marijampolės Kolegijos Profesorius
KAINA $1.00

● **DINGUS ROŽYTĖ**

Parašė Pranulis

Gražių eilių kūrinys. Tik dabar išleido dienraštis "Laisvė."

PUSLAPIŲ 32, KAINA 15c.

"LAISVĖ"
427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

DIDIEJI "LAISVĖS" PARENGIMAI

Prašome įsitėmyti šiuos dienraščio "Laisvės" Parengimus

BANKIETAS

Įvyks laike "Laisvės" bendrovės metinio suvažiavimo

Sausio 26 January

●

Pasamdyta dvi didelės salės, viena bankietui, kita šokiam.

CENTRAL PALACE
18 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

●

GRAŽI KONCERTINĖ PROGRAMA

George Kazakevičiaus Orkestra Gros Šokiams

ĮŽANGA BANKIETUI $1.50

"LAISVĖS" BAZARAS 1941

Bus Penktadienį, Šeštadienį ir Sekmadienį

Vasario 14, 15 ir 16 Feb.

Prašome iš anksto pasirūpinti Bazarui dovanomis.

Laikrodininkas V. Kazlauskas pirmas davė bazarui dovaną — gražų laikrodį.

• •

BUS CENTRAL PALACE
18 MANHATTAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

Binghamton, N. Y.

Išgirskime Prof. V. Bacevičiaus Koncertą

Vietos lietuviai turės gerą progą susipažinti su piano virtuozu muziku-kompozitorium prof. Vytautu Bacevičium ir išgirsti jo puikų koncertą, kuris įvyks penktadienio vakare, sausio 10-tą dieną, Lietuvių Svetainėje. Pradžia lygiai nuo 8 val. Kadangi prof. Bacevičius yra tiktai svečias Amerikoje ir jis lankysis tik retoje lietuvių kolonijoje, tai artimesnės apylinkės lietuviai esate kviečiami atvykti pas mus ir pasiklausyti to žymaus muziko. Tokio pobūdžio koncertai, kaip šis, tai yra labai didelė retenybė, nes tokių žymių žmonių, kaip prof. Bacevičius, mažai teturime. O tokiai progai pasitaikius kaip ši, tai visi vietos lietuviai kuo skaitlingiausiai pasistengkime dalyvauti.

Šį puikų koncertą rengia ALDLD 20 kuopa ir ne tik kad kviečia visus Literatūros Draugijos narius, "Laisvės" skaitytojus, kultūros ir meno mėgėjus, bet taipgi prašo pasikviesti ir savo draugus ir kaimynus dalyvauti šiame koncerte. Šiam koncertui įžanga yra tiktai 55c su taksais.

Pasimatysime visi ir visos penktadienio vakare!

Varde rengimo komisijos,
O. Girnienė.

POPIEŽIUS NUMATO ILGĄ KARĄ

Roma. — Popiežius Pijus, kalbėdamas ponam-didžiūnam, meldėsi už taiką, bet nužiūrėjo, jog karas dar ilgai tęsis...

SO. BOSTON, MASS.

MIRĖ DRAUGĖ P. ANTANUK - DIEVERENSKIENĖ

Draugė P. Antanuk mirė Boston City ligoninėj, sausio (January) 4 d., š. m., šeštadienį, 10 val. vakare.

Velionės kūnas pašarvotas po num. 376 W. Broadway, So. Bostone, Piliečių Kliube.

Velionės kūnas bus išlydėtas iš Piliečių Kliubo salės į Mount Hope kapines, sausio 9 d., 10 val. ryte.

J. Burba.

KAIP ROOSEVELTIENĖ "SUSIPRATO"

Washington. — Roseveltienė išstojo iš tų tarpo, kurie stengiasi išgelbėt nuo Ispanijos fašistų pabėgėlius esamus Francijoj. Jinai atradus, kad tuomi gelbėjimu užsiimą "raudonieji".

Apie Vincą Paukštį, Įžengusį į Septintą Savo Amžiaus Dešimtmetį

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

Atgal į Vilnių

Vos spėjęs išeiti iš Liepojaus kalėjimo, Paukštys gauna pakvietimą stoti teisman Vilniuje už 1905 metų darbelius.

Čia jis teisiamas. Surandamas kaltu ir nusmerkiamas vieniems metams kalėti—vieniems metams tvirtumos. Paukštys apeliuoja į aukštesnį teismą. Tuo pačiu sykiu adv. Janulaitis bando susipažinti su jo byla, esama karo teisme Vilniuje. Susipažinęs, Janulaitis sako Paukščiui: "Spjauk ant visko ir bėgk užsienin; karo teismas baus aštriau negu manai."

Bėgti? Kur ir kaip? Paukštys teturi tik 15 rublių.

Bet jis atsimena turįs gerų draugų jūreivių Liepojuje. Jis turi pažinčių ne tik su jūreiviais, o ir su kapitonais ir kitais laivų viršininkais.

Atvyksta jis į Liepojų. Sužino, kad vienas prekinis laivas greit išplauks į Londoną, Anglijon. Susitaria su jūreiviais. Įsiskverbia jis į laivą, jūreiviai Paukštį medžiais apkrauna ir jis vežamas, kaip kokis kriminalistas, į Angliją.

Škotijoje

Laivas pasiekė Londoną. Jūreiviams šiaip-taip pavyksta Paukštį išvesti iš "namų nevalios." Įsakoma jam: "pabuvok viename Londono distrikte per dieną iki vakaro; vakare, kai mes baigsime darbą, tau padėsime."

—Alkanas, be kalbos,—sako jis,—valkiojausi po parkelį, po gatves, nežinodamas nieko; visas susivėlęs; dviem siūtais užsimovęs, nes jokio bagažo imti negalėjau.

Bet štai, pagalba!

Jis girdi du individualu kalbančius lyg ir jam girdėta kalba. Prisiklauso: jie kalba latviškai. Aa! Paukštys juos užkalbina. Susipažįsta. Tai latvių esama. Jie yra darbininkai, pažangūs, caro priešai. Jie jam pirmą pagalbos ranką ištiesia.

Pagaliau, Paukštys šiek tiek susitvarko. Jis vyksta į Belšelį, Škotiją, kur gyvena lietuvių, kur yra socijalistų, kur jam adv. Janulaitis ir adresą davė.

Šičia pirmutiniai draugai, su kuriais susipažino, buvo Vincas Rudaitis, dabartinis laisvietis, ir Senas Vincas.

Kaip sykis, Vincui tik atvykus į Škotiją, ten įvyko lietuvių socijalistų konferencija, kurioje ir jis dalyvauja. Susieina čia į pažintį su visa eile tų laikų škotiečių ir pasilieka dirbti prie "Rankpelnio", tuomet ėjusio Škotijoj.

Skurdo prie "Rankpelnio" iki 1911 metų. Paskui nusitarė vykti į Jungtines Valstijas ir tais pačiais metais jis tą padarė. Taigi šiemet sukanka Paukščiui 30 metų, kai jis gyvena Jungtinėse Valstijose.

Jis gavo darbo "Keleivio" spaustuvėje. Bet dirbti ilgai jis ten negalėjo. Visi, kuriems teko dirbti "Keleivyje," žino, koks ten didelis yra darbininkų išnaudojimas. Teko to paties paragauti ir Paukščiui. Neužilgo jis metė "Keleivį" ir per tūlą laiką dirbo adatų dirbtuvėje. O paskui buvo pakviestas dirbti "Laisvėje", kai dar ji išeidinėjo So. Bostone.

"Laisvėje" V. Paukštys išdirbo per 18-ką metų: pirmiausiai kaipo zeceris, paskui redakcijos darbininkas, paskui vyriausiuoju redaktoriumi. Kai "Laisvė" pradėjo eiti dienraščiu, Paukštys jau buvo josios vyriausiuoju redaktoriumi. Jam teko vairuoti "Laisvė" per žiauriausius Palmerio raidus 1919-1920 metais.

Redakcijos darbas—sunkus darbas. Paukštys buvo sunkiai susirgęs. Nors vėliau biskelį pasitaisė, tačiau sveikatos vis pilnai neatsteigė.

Tuomet Paukštys iš "Laisvės" pasitraukė ir pradėjo dirbti fizišką darbą dirbtuvėje. Ten dirba ir šiandien. Dirba jau per dešimts metų. Kai kada jis parašo "Laisvei" pastabų. Ateityje žadėjo jų parašyti dažniau. Bendrame veikime Paukštys darbuojasi tik vietoje, Richmond Hill lietuvių kolonijoje,—darbuojasi Literatūros Draugijos kuopoje.

Bendrai jo sveikata "dar laikosi," bet jaučia nereguliarumų rankų muskuluose. Be to, priverstas eiti anksti gulti, nes rytmečiais miegoti negali.

Daug Parašęs

Be laikraštinio darbo,—editorialų, straipsnių, pastabų ir kitokio rūtiniško darbo redakcijoje,--V. Paukštys yra parašęs daugybę feljetonų, padaręs daug vertimų iš kitų kalbų. Tik prieš kelis metus, pav., jis yra išvertęs stambų Zoščenkos veikalą **"Mėlynoji Knyga,"** kuris buvo atspausdintas "Laisvėje", bet knygoje neišleistas. Stambiausias jo veikalas bus **"Meilės Laipsniai Jų Išsivystyme",** —mokslinis veikalas, išleistas "Laisvės". Pradžioje 1917 metų jis parašė nedidelę, bet tais laikais naudingą knygelę **"Rusijos Politinės Partijos."**

Paukštys, beje, išvertė Knut Hamsuno veikalą **"Badas",** Pšibiševskio veikalą **"Velnio Bažnyčia,"** Lenino **"Kūdikystės Kairumo Liga Komunizme",** ir kt.

Šitiek galima trumpai pasakyti apie Švenčioniškį, apie Vincą Paukštį, kuriam pereitais metais sukako 60 metų amžiaus.

—Ar norėtumėt pamatyti Lietuvą?—užklausiau.

—Norėčiau, labai norėčiau pamatyti ir Lietuvą ir visą Sovietų Sąjungą. Bet...

Suprątau. "Bet" stovi jo kelyje. Tas "bet" stovi daugelio mūsų kelyje. Bet, gal gi kada ir tas "bet" bus galima iš kelio pašalinti.

Buvo arti 2 val. ryto. Tik tuomet prisiminė, kad Paukščiui reikia eiti anksti gult! Iš tikrųjų, ir buvo jau anksti.

—Iki pasimatymo!

—Labanaktis! Užsukit dažniau!

R. M.

Sofija, Bulgarija. — Oficialiai užginčyta, kad Bulgarijos karalius Boris išlėkęs pasimatyti su Hitleriu.

Elizabeth, N. J.

Įvairios Naujienos

Užsimušė jaunas lietuvis Antanas Budreckas Naujų Metų dienoje. Antanas pasiėmė savo draugą Vytautą Zubricką ir važiavo pasivažinėti su automobiliu. A. Budreckas vairavo automobilių. Važiuodamas greitai, pataikė į stulpą. Mašina subyrėjo į šipulius ir A. Budreckas liko užmuštas ant vietos. V. Zubrickas išliko gyvas ir mažai sužeistas kokiu tai stebėtinu būdu.

A. Budreckas gyveno po num. 167 Third St., paliko nuliūdime motiną ir du brolius.

Šis baisus nuotikis tegul būna visiem automobilių vairuotojams pasarga.

Užsimušė Edward Steponavičius, nukrisdamas nuo stogo darbe. Buvo palaidotas gruodžio 28 d.

Velionis E. Steponavičius kiek metų atgal taipgi buvo sužeistas automobilio nelaimėje ir buvo praradęs girdėjimą.

Mirė Katarina Gradeskienė, gyvenanti po num. 49 Pine St.

Ateivių nepiliečių užsiregistravo Elizabethe 11,500. Tai daug daugiau, nei buvo manyta.

Darbai mūsų apielinkėje šiuomi laiku kruta neblogai. Vienok yra ir nedirbančių. Norinti dirbti darbo negali gauti.

Svečiai iš Montello, Mass. 28 d. gruodžio buvo atsilankęs Juozas Beržinis su šeima ir S. Norvaiša su šeima. Beržiniai buvo apsilankę pas savo švogerį A. Skairų. S. Norvaišas yra Beržinių žentas. Dirba Standard Oil Kompanijoje prie laivų už inžinierių. Jis da jaunas vyras. Jis gerai progresuoja savo profesijoje.

Gero pasisekimo S. Norvaišai plaukioti laivu per vandenis!

Ukrinas.

Lowell, Mass.

Balso Choras Veikimo Vėžėse

Smagu matyti, kad Lietuvių Balso Choras gerai susitvarkė ir pradėjo smarkiai veikti. Gruodžio 28 dieną, 1940 m., turėta pirmas šio žieminio sezono šokių vakaras naujai išpuoštoj L. A. Kliubo Svetainėj.

Jaunimo dalyvavo daug. Buvo geras būrys ir senesnių žmonių. Būt buvę daug daugiau, bet tą šeštadienį daug žmonių dirbo iki vienuoliktai val. nakties, tai negalėjo ir baliuje dalyvauti. Tačiau publikos buvo ganėtinai ir Choras padarė sau pelno.

Susirinkimo Tarimai

Sekmadienį, gruodžio 29, Choras turėjo susirinkimą. Susirinkime dalyvavo nemažai jaunimo, ir veik vien jaunimas. Išduotas ir priimtas raportas iš ką tik atsibuvusio šokių vakaro. Pasirodo, mūsų jaunuoliai moka gerai parengimus rengti, tvarkingai raportus sudaryti ir nieko nedelsiant greit dalykus užbaigti.

Kaip gražu! Kuomet mūsų jaunimas buvo dar mažas—buvo dar vaikais, tai eidavo su mumis sykiu ir kartu dalyvaudavo parengimuose. Jie mokydavosi iš senesnių žmonių. Gi dabar, jie jau suaugo į merginas ir vaikinus. Dabar jie yra mums džiaugsmu ir geru pavyzdžiu. Mūsų jaunimas yra inteligentiškas, gabus ir gražiai susitaikantis bendrame darbe su senesnio amžiaus draugais. Ir todėl mums gerai sekasi.

Kadangi dabar turime tinkamai įrengtą svetainėlę, padlagė, kaip slidus ežero ledas įtaisyta, kas šokių mylėtojams labai tinka, tai šiame susirinkime ir tapo nutarta vėl rengti šokius sausio—Jan. 18 dieną. Bet rengti dar su geresniu prisirengimu.

Draugė Emma Gicevičiūtė sakė, kad tuose šokiuose bus įvesta kokia ten didelė naujenybė. O man, senam žmogui, tai išrodo net ir didelė navatnybė, nes užmiršau, kaip draugė Emma ir pavadino tą pirmą kartą girdėtą "sutvėrimą."

Lietuvių Balsas gyvuoja! Choras veikia smarkiai, taip, kaip smarkūs choristai. Nutarta susirašyti su buvusiu mokytoju Petriku, ir tuoj po atsibuvimui šio vakaro turėti dainavimo pamokas.

Jei tik mokytojas sutiks, tai sausio 19 d., kaip 2 valanda po pietų, turėsime pirmas šią žiemą pamokas. Dalyvaukite visi šokių vakare sausio 18 kliubo svetainėj, 338 Central Street, tai sužinosite, kokią programą Choras turi pasibrėžęs.

Šis balinis vakaras bus ypatingas ir tuomi, kad rengiamas pažymėjimui pradžios dainavimo programos. Šokime, dainuokime ir gerai veikime dailei ir menui.

J. M. K.

Klaidos Pataisymas

Iš sausio 6-tos d. "Laisvėje" tilpusiam iš Dzūkijos laiške, rašytame A. Gužo, —įvyko paklaidėlė, pakeičiant apačioje mėnesio vardą, kur padėta: "Spalio", o turėjo būt **"Lapkričio 8 d."**

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

MONTELLO, MASS.

Teatras ir šokiai, rengia Liuosybės Dailės Ratelis šeštadienį, 11 d. sausio (Jan.), Liet. Taut. Namo apatinėje salėje, 8 Vine St., Montello. Lošimas prasidės 7 val. vak., durys atdaros nuo 6:30 val. vakare. Įžanga 35c. Bus perstatyta 4 aktų drama: **"Gadynės Žaizdos".** Atvaizduojama kova tarp doros ir piktadarystės. Po perstatymo bus šokiai. (6-8)

WORCESTER, MASS.

Gerbiamas "Laisvės" skaitytojau! Malonėkite būti "Laisvės" vajininku ir skaitytojų susirinkime šį penktadienį, sausio (Jan.) 10, pradžia 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje, 29 Endicott St. Čia bus išduotas raportas iš praeito vajaus, todėl visi turime susieiti, nors vieną kartą į metus ir pasikalbėti savo dienraščio platinimo ir rėmimo reikalu.

Turime pasimokyti iš klaidų ir susikoncentruoti spėkas veikimui ateityje. —J. J. Bakšys. (6-8)

HARTFORD, CONN.

Šiuomi pranešame ALDLD 3-čiojo Apskričio valdybos nariams, jog valdybos posėdis įvyks ketvirtadienį, 16 d. sausio (Jan.), prasidės 7:30 val. vakare, bus 155-157 Hungerford St., Hartford, Conn. — Sekr. Jonas Vilčinskas. (6-8)

WILKES BARRE, PA.

LDS 7 kp. pirmas 1941 metais mėnesinis susirinkimas įvyks sausio (Jan.) 12, Progresyvių Kliube, 325 E. Market St., prasidės 2-rą v. po pietų. Visi nariai yra kviečiami dalyvauti susirinkime ir prašome naujų atsivesti. — Sekr. O. Zdanienė. (6-8)

MONTELLO, MASS.

Dėl kalėdinių švenčių buvo pertraukta lietuvių kalbos pamokos. Dabar, šventėm praėjus, pamokos įvyks reguliariai, kiekvieno penktadienio vakarą nuo 7-tos val. Taigi visos moterys yra kviečiamos ateiti 10 d. sausio į Liet. Taut. Namą ir tęsti mokinimosi darbą. (5-6)

ELIZABETH, N. J.

LDS 33 kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį sausio (Jan.) 8, 1941., 8 val. vak., L. D. P. Kliube, Elizabeth, N. J. Draugės ir draugai, būtinai dalyvaukime šiame susirinkime, nes bus daug svarbių dalykų dėl apkalbėjimo. — Sekr. V. K. Sheralis. (5-6)

BAR ir GRILL
LIETUVIŲ RESTAURANAS
Įdomiai įpuošta lietuviška aludė ant Grand Street
Rheingold extra Dry Alus.
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Degtinės
Turime ir kambarių pernakvot arba savaitiniai išrandavot
JOSEPH ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom, kitkam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: EVergreen 8-9770

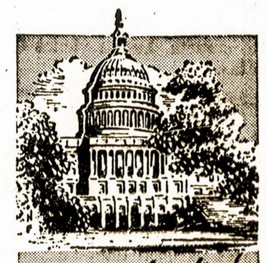

ROBERT LIPTON
Jeweler : : Įsteigta 1892
701 GRAND STREET
Tarpe Graham & Manhattan Aves.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2173

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą.
Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

NOTARY PUBLIC
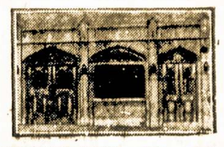
Telephone STagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St.—Brooklyn — "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai
ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAK.
Visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

Office Phone EVergreen 4-6971 Inside Phone EVergreen 4-6485
FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

OPEN DAY and NIGHT
Managed by
RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.
Admission 50c., day & night, Saturday night 75c.
SPECIAL RATES PER WEEK
LAIDIES' DAYS
Mon. and Tues. from 12 a.m. to 11 p.m. After 11 p.m. for gents
GENTS' DAYS
Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

VARPO KEPTUVĖ
36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Eilė Mitingų Pagerbti Senutei Veikėjai

Močiutei Bloor, per virš pusšimtį metų darbininkų vadovei ir veikėjai, pagerbti suruošta ir dar ruošiama eilė masinių mitingų, kuriuose ta įdomi senutė pasako entuziastiškų prakalbų ir asmeniškai pasikalba su mitingo dalyviais apie įvairias jų organizacines problemas, taipgi autografuoja jiems savo parašytą knygą "We Are Many."

Mitingus lanko šimtai darbininkų. Pereitą sekmadienį suruoštame mitinge Brighton Community Center, Brighton Beach, prisirinko virš 500 publikos ir šimtai turėjo grįžti nuo durų, pritrūko vietos. Apart jos, čia kalbėjo Peter V. Cacchione, brooklyniečių kandidatas į Miesto Tarybą.

Pirmadienio vakarą ji kalbėjo bedarbių judėjime moterų veikėjų mitingui.

Antradienio vakarą jai suruošta mitingas Irving Plaza, N. Y.; trečiadienį ji kalba West Sidėj, viešbutyje Newton; ketvirtadienį — Harlem Labor Temple, vakariniame Harleme; o penktadienio vakarą vėl—Irving Plaza.

Penktadienio popietį nuo 4 iki 6 senutė būsianti Darbininkų Knygyne, 50 E. 13th St., kur ji autografuos savo knygą.

Močiutės Bloor parašyta knyga "We Are Many" paliečia pusšimtį metų Amerikos darbininkų kovų už geresnį duonos kąsnį ir žmogaus bei piliečio teises darbininkams. Ir knygoje tai atpasakota, gyvoj, kasdieninėj kalboj, atsiminimų formoj. Tai darbininkų judėjimo istorija lengvoj, patrauklioj, kiekvienam suprantamoj kalboj. Menama, knyga turės labai didelio pasisekimo. Knyga tik prieš keletą savaičių išėjo iš spaudos ir skelbiama, kad jos daug užsakyta ir išleista. L. K. N.

Majoras Nežinąs, Kas Veda Vajų už Jo 3-čią Terminą

Užkluptas klausinėti apie prasidėjusią kampaniją už jo 3-čią terminą, majoras LaGuardia ginčijo, būk jis apie tai nieko nežinąs, tačiau kiti įtaria, kad patsai majoras stovįs užpakalyje to vajaus. Jisai aiškinosi, būk toks vajus "perankstyvas" ir kad jis "neturįs mažiausio supratimo, kas galėjo Queense pradėt tą 'drafto' judėjimą" ir kad dėlto jis "negalįs su jais susisiekti."

Tačiau Queens politikieriai, nors nesutikdami leisti skelbti jų vardus, tikrino, kad pats majoras prie to prisidėjęs.

Majoras reporteriams nesutiko pasakyti daugiau, kaip tik kad:

"Būčiau dėkingas, jei spauda už mane paskelbtų, kad nors aš įvertinu tokį komplimentą, tokia veikla yra labiausia perankstyva. Vos tik šešta diena metų. Sekamais keliais mėnesiais— ir tikriausia ne anksčiau sekamos gegužės —bus gana laiko apsižiūrėti aplink dėl sekamo kandidato."

Jonas Pundzevičius Svečiuojasi

Greatneckietis jaunuolis, Jonas Pundzevičius, pereitomis dienomis parvažiavo pas namiškius pasisvečiuoti. J. Pundzevičius parvyko iš Azorės Salų, kurios randasi arti Portugalijos; jis ten dirba kaipo atsakomingas orlaivių mechanikas — P. A. A. kompanijai. Kiek anksčiau jis dirbo Portugalijoj, Lizbone, vis tai pačiai kompanijai.

Pasisvečiavęs Jonas savaitę kitą—vėl skris per Atlantiką į Azores salas prie savo darbo.

Laimingo Jonui skridimo ir gero pasisekimo darbe!

Alex Vaškys.

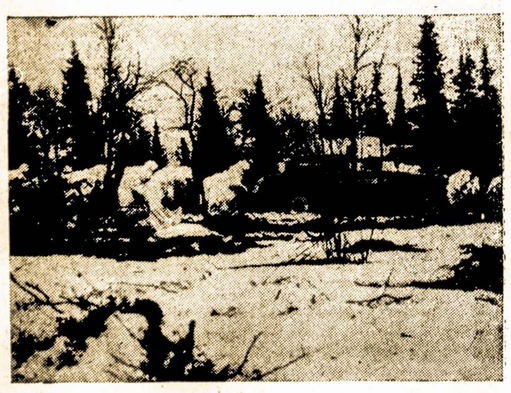

Vaizdelis iš dokumentalės filmos "Mannerheim Linija", nuimtas laike Raudonosios Armijos kariavimo Suomijoj. Scena parodo paslėptą pėstininkų kuopą užpakalyje atakuojančio tanko.

Judis rodomas jau ketvirta savaitė, naujai išdekoruotoje Miami Playhouse, 6th Ave. tarpe 46th ir 47th Street, New Yorke.

"VILNIES"
KALENDORIUS
1941 METAM — KAINA 25c
SUTAISĖ
L. JONIKAS ir V. ANDRULIS

Kalendoriuje telpa daug įdomių mokslišku, politinių, dailiosios literatūros ir sveikatos klausimais straipsnių. Taipgi daug visokių informacijų apie žemę, miestus, tautas, šalis ir tt. Kitaip sakant, "Vilnies" Kalendorius yra svarbus metraštis ir informacijų rinkinys. Kalendoriaus viršelį nupiešė Charles Zix. Kalendorius turi 160 puslapių.

Literatūros platintojai tuojau užsisakykite kalendoriaus platinimui. Kreipkitės šiuo antrašu:

Laisvės Administracija
427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

Darbininkės Nukentėjo nuo Dujų Šapoj

Pasekmėj nepriežiūros šapos, penkios merginos, darbininkės Beatrice Hat Co. šapoj, 800 Sixth Ave., New Yorke, susirgo nuo apsinuodijimo dujomis.

Jau pirmiau, sėdėdamos prie mašinos, jos jautė nepakenčiamą tvaiką ir slopinimą, bet niekas į jų dejavimus nekreipė domės. Pagaliaus, viena nuvirto prie mašinos. Keturios kitos, nuėjusios netoliese esančion unijos raštinėn apsiskųsti nepakenčiamomis darbo sąlygomis, ten nuvirto nuo kojų. Viso buvo dujų prisvaiginta 30 merginų.

Merginos visos jautusios sargdinančią smarvę, stoką oro, bet tik pirmajai nuvirtus išdrįso mest darbą ir visos numaršavo unijos raštinėn.

Pagaliau, po įštyrimo mašinų, surasta, kad iš vienos ėjo gasas.

Ruošia Moteris Unijų Pagalbinių Darbui

Pradedant sausio 7, Irving Plaza salėj, CIO Pagelbinių Tarybos pastangomis, pradėta klasės paruošti daugiau moterų unijų pagelbinių organizacijų — auxiliaries — darbui.

Klasės bus kas antradienio vakarą iki vasario 25-tos. Paskelbtų lektorių sąraše yra žymios ekspertės moterų unijiniame ir unijoms pagelbiniame darbe, taipgi teisių žinojime, kas be galo svarbu bile kurios organizacijos veikime.

Virš Tūkstantis Atlankė Gannes Šermenis

Trimis valandomis, kada Harry Gannes kūnas buvo padėtas Irving Plaza salėj pereito pirmadienio rytą, pro karstą praėjo šimtai žmonių, kiti šimtai dalyvavo laidotuvėse — palydėjime į Fresh Pond Krematoriją, Maspethe.

Gannes'o atsisveikinimo programoj dalyvavo E. Browder, Komunistų Partijos generalis sekretorius, ir James W. Ford, vice-prezidentinis kandidatas pereituose rinkimuose. Vyriausią atsisveikinimo kalbą pasakė Robert Minor, kovotojas ir asmeniškas Gannes'o draugas per arti 20 metų. Taipgi kalbėjo Močiutė Bloor, Ben Davis, Jr., ir Louis F. Budenz, bendrai su Gannes dirbusieji prie "Daily Worker," ir Max Weiss, Jaunų Komunistų Lygos nacionalis prezidentas, dalyvaujant daugeliui kitų veikėjų.

Šimtai kitų norėjusių dalyvauti to žymaus darbininkų laikraštininko ir kovotojo šermenyse neturėjo tos progos, nes sekmadieni "Daily Workeryje" dar nebuvo spėta paskelbti, kur jis bus pašarvotas ir kada laidos, o pirmadienio "Daily Workeryje" jau buvo pažymėta, kad tą dieną laidoja, daugeliui buvo pervėlu dalyvauti.

Bedarbis Bandė Nusižudyti Save ir Dukterį

Bernard Tonges, 58 m., bedarbis, iš amato buvęs "toolmakeris", bandęs nusižudyt save ir nužudyt dukterį Dorothy, 34 m., su dideliu peiliu persipjaudamas sau gerklę ir vidurius, taipgi suraižydamas dukterį. Abu nugabenti Greenpoint ligoninėn. Jo padėtis kritiška, o duktė, manoma, pasveiksianti.

Policijos rastoj ant virtuvės stalo notoj Tonges rašęs, kad jam įgrisę gyvent.

Jiedu gyveno 890 Lorimer St.

Greta "Mannerheim Linijos" Rodo Kitus Du Vaizdus

Miami Playhouse, 6th Ave. ir 47th St., New Yorke, rodomas Artkino judis "Mannerheim Linija" pradeda ketvirtą savaitę. Žiūrėtojų visada pilna, kadangi tai pirmas toks judis, parodąs tikrą, pilną Sovietų - Suomių susikirtimo rekordą.

Greta šio, rodomi du trumpesni veikalai - vaizdeliai "Leningrado Vienuolyno Dailės Muzėjus" ir "Pionierių Palocius."

"Mannerheim Linija" judis buvo nufilmuotas pačiose fronto linijose per 11-ką filmuotojų ir perstato pilną rekordą kovų Karelų Užlajoj, įimant ir sutriuškinimą Mannerheim Linijos, taipgi ataką ir užėmimą Viborgo.

Visi vienuolika paveikslininkų, filmavusių tą judį, buvo apdovanoti atsižymėjimo ženklais už tą iki tol rokuotą beveik neįmanomu atsiekimą—nufotografavimą iš arti tikros kovos scenų. Dėl taip nuodugnaus padengimo vienos iš sunkiausių kampanijų moderniškoj istorijoj, "Mannerheim Linija" yra skaitoma pirmos klasės dokumentu iš militariško atžvilgio.

Iš Apšvietos Vakaro

Sausio 6-tą, kaip visada, į mūs apšvietos vakarą suėjo gerokas būrys žmonių, nors nebuvo nei lapeliais, nei specialiai kur garsinta. D. M. Šolomskas aiškino sutrauką svarbiųjų pasaulinių įvykių 1940 metais ir davė įžvalgą į galimybes šiems 1941 metams.

Kalbėdamas apie dabartinius Italijos pralaimėjimus, kalbėtojas pabrėžė, kad spauda dėl Italijos pralaimėjimų perdaug džiūgauja, tartum kad su ja būtų viskas užbaigta. Bet taip nėra. Jis sakė, kad Italija su savo milioninėmis armijomis po ginklu dar gali padaryti ir savo oponentams daug žalos. Europos karas, sakė kalbėtojas, gali nusitęsti dar ilgai ir prieiti prie to, kad karą turės baigti patys žmonės, o ne jį pradėjusieji ponai, kurie nepaiso, kiek jie gyvasčių iššudys.

Jis taip pat reiškė įsitikinimą, kad Sovietų Sąjunga neisianti kariauti nei už hitlerinę Vokietiją nei už imperialistinę Angliją, nors ir vieni ir kiti labai norėtų. Taipgi sakė, kad ir milžiniška didžiuma Amerikos žmonių nenori karo ir Amerika taipgi neturėtų kištis į šį karą.

Po jo kalbos buvo eilė klausimų ir į juos nuodugniai atsakyta. Drg. G. Kuraitis pardavė po keletą kopijų "Vilnies" išleisto kalendoriaus ir knygos "Naujoji Lietuva."

Norėjęs Motinai Geros Ligoninės, Ėjęs Plėšti

Pareiškęs, kad jo motina, kuri laukiasi 7-to kūdikio, turėsianti gauti mokamos ligoninės priežiūrą, Joseph Bellavia, 16-kos metų, išėjo iš namų. Sekamas dalykas, apie kurį šeima sužinojo, tai buvo atsilankymas policisto, kuris pranešė nustebusiems ir nusiganduosiems tėvams, kad jų sūnus areštuotas už bandymą apiplėšti Zimmermanų krautuvės, 4922 16th Ave., Brooklyne, grąsinant žaisliniu revolveriu.

Du jauni vyrukai, vienas kariuomenėj naujokas, o kitas civilis, sulaikyti kaltinimu bandžius apiplėšt bučernę, 114 N. 6th St.

Beeckman ligoninė per metus savo klinikoj turėjus 50,000 nemokamų vizitorių.

Maspeth, L. I.

Mirė

Šeštadienį, sausio 4 d., numirė Julia Adams (Adomaičiutė), 31 metų amžiaus. Palaidota 7 d. sausio. Julia turėjo labai didelį nervų sujrimą, sirgo per keletą metų. Buvo lankiusi daug gydytojų ir buvo ligoninėj, bet tos įkyrios ligos nebuvo galima prašalinti.

Tik pora savaičių atgal, gruodžio 19 d., numirė Julės seselė Helena, po vyru Slapikienė, tas gal kiek ir pagreitino Julė mirtį.

Helena ir Julė numirė ir jos sau ramiai ilsisi, bet motinai M. Adomaitienei, tai labai skaudu tas viskas pergyventi, dar sunkiau ir tuomi, kad ir jinai pati rimtai buvo susirgus, išgulėjo lovoj apie 2 mėnesiu laiko ir tik dabar pradėjo atsigauti. Bet ši skaudi nelaimė be abejonės vėl jos sveikatai pakenks.

Nuo savęs linkiu M. Adomaitienei didelės ištvermės tuos nesmagumus pergyventi ir savo sveikatą sustiprinti.

Rep.

Sands St. alinėms planuoja naujus patvarkymus dėl toj apylinkėj lankymosi daug jūreivių ir laivyno bazės darbininkų ir tarnautojų. Esą bijoma, kad jie įsilinksminę neišsiplepėtų, kas nereikia.

Daug Registruojasi Darb. Mokyklon

Audringais laikais, žmonės nori daug žinoti, pilnai suprasti bėgamus klausimus, tad ir Darb. Mokyklon, sakoma, už vis daugiausia šiemet rašosi studijuot imperializmą, pasaulio politiką ir bėgamus įvykius. Tiem ir kitiem klausimam registracija būna Rm. 301, 35 E. 12th St., N. Y.

Darbininkų Įplaukų Taksai Dideli

Ligoninių Departmento darbininkai, uždirbantieji po $600 per metus ir gaunantieji priedinę pragyvenimui mokestį $240, turėsią mokėti taksus ta pačia skale, kaip gaunantieji $900 per metus. Valstijos, Apskričių ir Miestų Darb. Unija, CIO, bando taksų naštą palengvint.

Studentam Neleido Išsiaiškinti

Septyniem studentam, buvusiem pašauktiem liūdyt Rapp-Coudert Komitetui pereitą savaitę, nuėjus su tėvų komitetu pasiaiškinti, dėlko jie šiuo tarpu negali liūdyti, Rapp-Coudert Komiteto raštinėj, 165 Broadway, N. Y., atsisakė priimti ar užregistruoti jų pareiškimus.

SUSIRINKIMAI

MASPETH, N. Y.

ALDLD 138 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, 9 d. sausio, 1941, 8 val. vakare, Zabelskio svetainėj. Visi nariai būtinai dalyvaukite. Turime daug svarbių reikalų aptarti. — Valdyba. (6-7)

LLD 1 kp. susirinkimas įvyks ketvirtadienį, sausio 9 d., 7:30 v. vakaro, "Laisvės" svetainėj. Susirinkimas labai svarbus, todėl visi nariai dalyvaukite ir atsiveskite naujų narių įrašyti į apšvietos organizaciją.

Delegatams

Katrie esate apsiėmę delegatais dalyvauti LLD 2-ro Apskričio konferencijoj, kuri įvyks sausio 12-tą, sekmadienį, 10 v. ryto, Paterson, N. J., visi būkite susirinkime ir susitarkime, kaip geriau visiems kartu nuvažiuoti.

Kuopos sekretoriai malonėkite pagaminti gerus raportus iš metinio 1-mos kuopos veikimo. — 1 kuopos organizatorius. (5-7)

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: Humboldt 2-7964
530 SUMMER AVE.
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais

EVergreen 4-0072 SLocum 6-1422
DR. ISAAC COHN
AUSŲ, NOSIES, IR GERKLĖS
SPECIALISTAS
GYDO IR DARO OPERACIJAS
286 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Valandos nuo 11 iki 1 dienom
Nuo 5 iki 7 vakarais
Sekmadieniais nuo 11 iki 1
265 NEW YORK AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Valandos nuo 9 iki 11 rytais
Ir sulyg susitarimo.

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
Brooklyn, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ
GRAND FURNITURE CHAIRS
409 ir 436 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
IŠDIRBĖJAI IR PLATINTOJAI GEROS RŪŠIES RAKANDŲ
Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvėmis.
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ IR SŪNAI
Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išrėdymą

F. W. SHALINS
(SHALINSKAS)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto
Tel. Virginia 7-4499

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant įdedinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave.
tarpe Gates Ave. ir Chauncey St.
Tel.: Glenmore 5-6191

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 South 5th Street Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. Evergreen 4-9508

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA—E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į Jūsų Seną ar Naują Šildytuvą (Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame apskaičiavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661